

ሀብታሟ አበባዬ

ልብ ወለድ በአማርኛ ግጥም ከቅኔ ጋር በእምነት እኳያ የተፃፈች መጽሐፍ በቅን ልቡና በንፁህ ሕሊና ጽፈዋል ::

1996 ዓ.ም
2004 እ.ኤ.አ

ከመኮንን ጌታቤን በዛብህ

ይህችን መጽሐፍ ያለደራሲው ፈቃድ ማጣባት በሉም ማሳተምና
መተርጎም በሕግ የተከለከለ ነው።

All rights reserved
Ethiopia

ማጠቃለያ	ገጽ
ክፍል አንድ	1
ከምዕራፍ አንድ - ምዕራፍ አምስት	
ክፍል ሁለት	7
ከምዕራፍ አንድ - ምዕራፍ አስራ ሦስት	
ክፍል ሦስት	16
ከምዕራፍ አንድ - ምዕራፍ ሰባት	
ክፍል አራት	23
የአማርኛ ቅጂዎች	
ክፍል አምስት	29
ከምዕራፍ አንድ - ምዕራፍ ሃያ አራት	

ማሳሰቢያ :- ከዚህ በታች የተጻፉት ፈደላት ያለቦታቸው ገብተው ከሆነ ይቅርታ እንጠይቃለን።

ሀ. ሀሌታው
 ሐ. ሐመሩ
 ሠ. ንጉሡ
 ሰ. እሳቱ
 ኀ. ብዙኃኑ
 ረ. ኃይሉ
 ጸ. ጸሎቱ
 ፀ. ፀሐዩ

ይህችን መጽሐፍ ሀገራቸውን ሕዝባቸውንና ምድራቸውን ለሚወዱ በኢትዮጵያ ውስጥ ላሉና በውጭ አገር ላሉ ኢትዮጵያውያትና ኢትዮጵያውያን በታላቅ ትህትና አበረከታለሁ ።

ምስጋና

ከሁሉ አስቀድሜ ይህን መጽሐፍ አስጀምሮ ሳስፈፀመኝ በልጁ በኢየሱስ ክርስቶስ ሞትና ትንሣኤ ላጻጸኝ ፣ የዘለዓለምን ህይወት ላቀዳጀኝ ለልዑል እግዚአብሔር ምስጋና አቀርባለሁ ። ከዚህ ቀጥሎ ውድ ጊዜያቸውን በመለገስ መጽሐፉን አንብበውና ገምግመው አስተያየታቸውን ለፃፉልኝ ለዶክተር ቶሎሣ ጉዲና፣ ለዶክተር ከበደ ወ/ማሪያም ፣ ለዶክተር ሰለሞን በቀለ ፣ ለመጋቢ ሀንፍሬ አሊጋዝ ፣ ለዶክተር አበቶ አለሙ ፣ ለዶክተር መንግሥቱ ለማ ልባዊ ምስጋናዬን እያቀረብኩ ዘወትር በፀሎትም ሆነ በሃሳብ ከጉጌ ላልተለዩኝ ለውድ ባለቤቴ ለወይዘሮ በቀለች ባሻፊ ምስጋናዬን አቀርባለሁ።

መቅደም

ዘመኑ ራት ያለ ነው ፡ በመሆኑም ትክክለኛ ወሩንና ቀኑን እንዲሁም ዓመተ ምህረቱን ማስታወስ አዳግቶኛል በግምት ግን በመስከረም ወር 1965 ዓ.ም ወይም 1966 ዓ.ም መጀመሪያ መሆኑን አውቃለሁ ። ግምቴ ከሁለቱ ዓመታት ውጪ አይደለም ። ለምን ወሩንና ዓመተ ምህረቱን አላውቅኸውም የሚል ጥያቄ በአንባቢያን አእምሮ መኖሩን አልስተውም ። መልሱ ፡ ዘመኑ ራት በመሆኑ ለጊዜው ጽሑፈ ተሰውራብኝ ነው ። ኢትዮጵያ በሚገኘው በሲዳ (SIDA) ስዊድሽ ኢንተርናሽናል ዲቪዮ-ፕሮጀክት አቀራቢ መሰሪያ ቤት ሌላ ስራ በመፈለግ ለማመልከት ሄድኩኝ ። ሥፍራውም አዲስ አበባ ማይጫው አደባባይ ነበር ። በጽ/ቤቱ ማስታወቂያ ሰሌዳ ላይ ለምሥራት አፍሪካ አገሮች ድርጅቱ የሥነ ጽሑፍ ውድድር አዘጋጅቶ ለተወዳዳሪዎች ያደረገላቸውን ጥሪ አነበብኩ ። እኔም ውድድሩን ልምክር በማለት የራሴን ፣ ከራሴ የሆነ ልብ ወለድ የሆነ ርዕሰ መርጫ ለውድድሩ ቀረብኩ ። የመረጥኩትና የተወዳደርኩበት ርዕሰ ውድድሩ በእንግሊዘኛ ስለነበር MY WEALTHY FLOWER የሚል ነበር ። የመጀመሪያዎቹ አሥሩ ለሽልማት ሲበቁ የኔ ግን ሠላሳ ሰባተኛ ሆኖ ስዊድን (SEWEDEN) ደርሳ ተመልሳለች ። ባልሳሳት የተወዳዳሪዎቹ ብዛት ከ200 በላይ ነበር በአሁኑ ጊዜ ቢሆን ሽልማቱ እንደማያልፋት አልጠራጠርም ፡ ምክንያቱም ብዙ አዳዲስ ሐሳቦች ፣ ተጨማሪ ማብራሪያዎችና አርእስት ታክለውባታል። በተጨማሪም በአማርኛ ይሁን እንጂ በመጽሐፍ መልክና በግጥም መቅረቢያ በበለጠ ተቀባይነት ይኖራታል ብዬ አምናለሁ ። ስለዚህ ይህችን በእንግሊዘኛ ቋንቋ ለመጀመሪያ ጊዜ የተወዳደርኩባትን ዕሑፊን ሐብታሟ አበባዬ ብዬ በመተርጎም በመጽሐፍ መልክ ለክቡራትና ለክቡራን አንባቢያን እንድትቀርብ አድርጌአለሁ ። የግጥም አጻጻፍ ሁለት መልክ አለው ። አንደኛው ከፍል በአጫጭር ስንኞች ሲጻፍ ሁለተኛው ደግሞ በረዣዥም ስንኞች የተጻፈ ነው ። ስለዚህ አንባቢዎቹ የሁለቱን የግጥም አጻጻፍ ዘዴዎች በመረዳት የአንባብብ ስልታቸውን በመቀየር ማንበብ ይችላሉ ።

መግቢያ

ወሩ መስከረም በመሆኑ ለንቦች እርባታ፣ ለአበቦች እድገትና ድምቀት የተመች ነበር ። ሕይወት ያለውም ሆነ ሕይወት የሌለው ማንኛውም ነገር ያረጃል ። «ምድርም እንዲሁ ታረጃለች» ይሁን እንጂ የሰው ልጆች ምድርን እንዲጠብቁት እንዲያለሟት ሃላፊነትና አደራ ተሰጥቷቸዋል (ዘፍጥረት 1፡28-31) ። ይህን የተረዱ አገሮች ግን በጣት የሚቆጠሩ ናቸው ብዬ እገምታለሁ ። ይህን ግዴታ ያልተወጡ ደግሞ ሕዝባቸው በድህነት፣ በረሀብ፣ በጉስቁልናና በበሽታ ሲሰቃዩ ይኖራሉ ። ተጨማሪ ሌሎች ምክንያቶችም ይኖራሉ ። ሀገሪቱም የሀብታምድህ ተብላ እንድ እንድትጠራ ያደርጓታል ። ከነዚህም ሀገሮች አንዷ ሁላችንም የምንወዳት ሀገራችን ኢትዮጵያ ናት ። ስለዚህም ይህ ችግር ብለጽና ሰቆቃዋ ያንገበገበው ሙሉ ዕድሜ ያለው ወጣት ሰው በርቱዕ ሐሳብ ተነሳስቶ በመጠኑም ቢሆን ለራሴ ሳይሆን ለኛ በሚል ፍልስፍናው ያስገኘው ከፍተኛ የሥራ ውጤትና ምሳሌነቱ የሚያከራ በመሆኑ የርሱን አርአያነት የተከተሉ በርካታ ሰዎች በመገኘታቸው ሀገሪቱ ከወደቀችበት የኢኮኖሚ አዘቅት በጥቂት ዓመታት ውስጥ እንድትወጣና እንድትለማ ፣ እንድትበለጽግም ማድረጋቸውን የመትገልፅ የግጥም መጽሐፍ ናት ። አቀራረቧ አምስት ክፍሎች አሉት ። የመጀመሪያው ክፍል በመቅድሙ እንደተገለጸው ለመጀመሪያ ጊዜ በእንግሊዘኛ ቋንቋ በስድንባብ በጽሁፍ መልክ የቀረበችበት ልብ ወለድ ሐሳብ ነው ። ሁለተኛው ክፍል ኢትዮጵያና ልጆቿ የሚል ሲሆን ፣ ሦስተኛው ክፍል የያዘው ደግሞ ከብዙው በጥቂቱ ባለሙያዎችና ሙያቸው ነው ። በአራተኛው ክፍል የተጻፈው የጥንት ባለቅኔዎችን ለማስታወስ የሀላ ራሴ የደረሰኳቸው የአማርኛ ቅኔዎች ናቸው ። በአምስተኛው ክፍል የተገለጹት እምነትና የተለያዩ አርእስት ናቸው ። ከላይ የጠቀስኩት ሦስተኛው ክፍል ኢትዮጵያ ካያሌ ዘመናት እንሥቶ በብዙ ዓይነት ዕደ ጥበባትና ተግባራት ባለሙያ መሆኗን በመጠኑ ትጠቁማለች ። ከዚህም ሌላ ደራሲው ከልምድ አንጻር በቅን ልቦና በንጹህ ሕሊና ለሀገር ይጠቅማሉ ብሎ ያመነባቸውን ጠቃሚ ምክሮችና ሐሳቦች ትለግሳለች ።

ክፍል አንድ
ምዕራፍ አንድ
አበቦችና የንብ እርባታ፤

ያች አበባ ያች አበባ
በውበትና በመልዛ ተከባ
ንቦች አድብተው በከበባ
አጠገቧ አለ አንድ ዘንባባ።
አንገረው ብሽ ከላይ ታች
ስለሆንሻቸው አመች
መቅሰም ጀመሩ እንቺን
ጣፋጩን ማር ሊሰጡን
ያንቺን ማሸብረቅ በውበት
ፈዝዜ ቀረሁ ባድናቆት
እያለ የማይል ማነው ከቶ
ውበትሽን ተመልከቶ
ማን ይሆን የሰራሽ
እንዲህ አድርጎ ያበጀሽ
አስደናቂ ነው ሠዓሊሽ ።
አንቺን ካየሁበት ቀን ጀምሮ
ለጊዜ ሳልሰጥ ቀጠሮ
ከራሴ ጋር ተማከርኩ
ብዙ አበቦችን ልተክል ብዬ ወሰንኩ
ሳላመነታ ጠዋት ማታ
ባንዳንድ እክሎች ሳልገታ።
ዶማው አካፋው ተገዝቶ
መሬት ቁፋሮው ተሳክቶ
ብዙ ችግኞች ተተክሉ
ለግቢው ድምቀት እንዲውሉ
እነሱም አድገው አምረው
በመልዛቸው ጠፈው ።
ከአእምሮ በላይ በሆነ ድምቀታቸው
ሰውን የሚማረኩ ናቸው
አስደናቂ ነው ሠዓሊአቸው።
የመዐዛቸው ማወድ
ለንቦች ሆነ መጥመድ ።
ንቦችም በብዛት መጡ እያንገረቡ
በወርህ ጥቅምት ንግሥቷን ከበቡ ።

መኮምኮም ቀጠሉ የአበባውን ምርት
ቁልቁለት እንደረድ እንደጣ ዳገት
ብለው ሳይያዙ በሰው ሥርዓት
በጥንትም የኖሩ በኤደን ገነት

የማር ምንጭ መፈለቂያ ዛሬም ሆነ ጥንት
የተሰጡት ናቸው ባምሳክ ቸርነት ::
ብሎ አቶ ማስተዋል ማሰብ ጀመረና
ወደ ወንዝ ወርጆ ሽምቦቆ ላምጣና
ቀፎ ልስራ አለ በቀና ልቦና ::

በግቢው ዳርቻ ያማረ ዋንዛ ዛፍ ስለነበረው
የሰራውን ቀፎ በዚያ አኖረው
ንቦችም ቁጥራቸው አጅግ በመብዛቱ
ብዙ ቀፎ ሰራ አንዲበረክቱ
ከነሐሴ ይዞ እስከ ጥቅምት ወር
ጫካው ሆነ ዱሩ እጅጉን የሚያምር
በሕግም ይጠበቅ ከቶ አይመንጠር
ብሎ አመልክቶ ለርሻ ሚኒስቴት
መንግሥትም አየና የርሱን መጣጣር
በሥራ አዋለለት ያለ ጥርጥር ::

በዚህ ደስ ብሎት ይህን ተመልክቶ
ላካባቢውም ሕዝብ የሰራ በር ከፍቶ
የርባታ ኢንዱስትሪ በሰፊው አስፋፍቶ
ብዙ ምርት አስገኘ ሌትና ቀን ሰርቶ
ለሀገረ አለኝታ ለወገኑ መኩሪያ ሆነ ለዚህ በቅቶ

ይህ ከዚህ በላይ የተገለጸው የንቦች እርባታ ኢንዱስትሪና የማር ምርት
ከፍተኛ የውጭ ምንዛሪ ስላስገኘ ብዙ ዓይነት የሰራ መስኮች፤
መንገዶች፤ ሆስፒታሎችና የእንስሳት ክሊኒኮች ተሰርተዋል።
ለሕዝብ በማሰብ በርካታ የመዝናኛ፤ የመናፈሻና የመሰብሰቢያ
ሥፍራዎች ተሰርተዋል። ይህ ዓይነቱ ለውጥና መሻሻል እንዲሁም
እድገት የታየው በሃያ ዓመታት ውስጥ ነበር።

ምዕራፍ ሁለት የጥርኝ እርባታ

በሠራው እልፍኝ ውስጥ ጥቂት አረፍ ብሎ
ሰፋ ላለ ጊዜ ብዙ አሰላለሎ
በልቤ የሚገባላው ባካሌ የሚጋየው
ያገራ መደሀየት ይኼ ብቻ እኮ ነው።

ብሎ አሰበና በወሳኝነት
የሸቶ ኢንዱስትሪ ጥርኝ በማርባት
ለሀገራ እድገት ይሁን በረከት
የውጭ ምንዛሪ እንዲያስገኝላት
ይህን አደርጋለሁ በእግዚአብሔር እምነት
ብሎ በመወሰን ያለማመንታት
ካሁን በፊት ጥሮ ባስገኘው ውጤት
ከመንግሥትም ፈቃድ ተወስነለት።

ይህ በዚህ እንዳለ በጣም ደስ ብሎት
ከብዙ አዋቂዎች አብሮ በመሥራት
ሕንፃው በሦስት ዓመት በመጠናቀቁ
የመንግስት ሽማግሌነት መጡና መረቁ
ቤቱ የሚያስደንቅ ብዙ ክፍሎች ያሉት
ለእንስሳት ክሊኒክ መድኃኒት ነበሩት።

ጥርኝ ተፈልጋ በየዱር በጫካው
ዝባድ የሸቶ ምርት የሏ ውጤት ነው
ከሺ የሚበልጡ በየዓይነታቸው
ባዲሱ ሕንፃ ውስጥ መኖሪያ ሰጧቸው
ያሮጌ ከብት ሥጋ እየመገቧቸው

ብዙ የሸቶ ምርት የሚያስገኙ ናቸው ::
ጥርኞችም በዙ ካመት ወዳመት
ፋብሪካው ተስፋፋ ከአለት ወደአለት
የዝባዱም ዓይነት ሆነ የተመረጠ
የማርሲልሰን ሽቶ በጥራት በለጠ።

ትጉህ ሠራተኞች በውስጡ የነበሩ
በመንግስት ደረጃ ሆኑ የተከበሩ
ለእድገት መፋጠን ላገር ኢኮኖሚ
ወደ ኃላ አንልም ባንዳንድ ተቃዋሚ
ግባችን ኢትዮጵያ ዕድገቷ ቀዳሚ
ብለን ወስነናል በውስጥ ደንባችን
ይህን የሚቃወም ይሁን ጠላታችን
ቅን ልቡና ይሰጠው ደጉ አማላካችን
ይኼ ብቻ እኮ ነው የኛም ፀሎታችን።

ሸቶውም በብዛት እየተመረተ
በያይነቱ ሣጥን እየተከተተ
በውጭ ሀገር ሰዎች በየዐለማቱ
እያደገ ሄደ ተፈላጊነቱ
ብዙ ጥቅም አስገኘ የውጭ ምንዛሪ
ኢትዮጵያም ከበረች ይመስገን ፈጣሪ።

የኛም ፍልስፍና ለኔ ለኔ ሳይሆን
ለውድ ሀገራችን በረከት እንድንሆን
ነበር ምኞታችን ጥንትም ሆነ ዛሬ
ተሳክቶ አገኘነው የሰራችን ፍሬ።

ይህ ከዚህ በላይ የተቋቋመው የጥርኝ እርባታ ኢንዱስትሪና የሽቶ ፋብሪካ ከፍተኛ ውጤት ሰላስገኘ የተለያዩ ስፍር ቁጥር የሌላቸው የልማት ኢንዱስትሪዎች ሆስፒታሎችና መንገዶች በመስራታቸው የሀገሪቱን ኢኮኖሚ ዕድገት ለማፋጠንና ለማሳደግ ተችሏል ይህም ቀደም ብሎ በተጠቀሱት ሃያ ዓመታት ውስጥ የተገኘ ውጤት ነው ።

ምዕራፍ ሦስት በውሴ ተራራ ሥር የዘንዶው ታሪክ

ወሩ ታህሳስ ነው ገዜውም ቀትር
የጥራጥሬና የጤፋ ክምር
ከተራራው ጫፍ ላይ ሲያዩት የሚያምር።
ቁልቁለቱን ወረድኩ ልሆን በግርጌው
የውሴን ተራራ ባይኔ ልቃኝው
በነበረው ዓለት ላይ ባናቱ ላይ ሆኜ
የስፍራውን ውበት አይቼ መዝኜ
ቁጭ ብዬ እንዳለሁ ጥቂት በቆይታ
በጆሮዬ ሰማሁ የአውሬ ኮሽታ
ድምዲን ጸጥ አደረግሁ የሞትሁ መስዩ
አውሬውን ለማድመጥ ምን መጣብኝ ብዬ
ለካስ ዘንዶው ኖሯል ቁመቱ አሥር ሜትር
ውፍረቱ የሚያስፈራ በመልኩ የሚያምር
ጉዞውን አመራ ወደ ሆራ ባህር።

ጠባዩን ሰለማውቅ ጥንት በልጅነቴ
እከተለው ጀመር ከኃላ ከኃላው ሳሳሰማ ኮቴ።
ቀስ ቀስ እያለ እየገለገለ
ዝግ ብሎ በመሳብ እዛፍ ሥር ደረሰ
በዛፋ ጥላ ሥር ያገኛትን ገልገል በአፋ ጎረሰ።
ይህ በዚህ እንዳለ አጅሬ ሲዝናና
የኔን ማድባት ከቶ መቼ አለበና።
ቁጥቋጦ ምንጠራ በያዝኩት ጎራዴ
አንገቱን በመምታት ዘረርኩትኝ በአንዴ።
በዚህ ያክትም ያብቃ የዘንዶው ጉብዝና
ገልገሎቹም ይርቡ ለዕድገት ብልፅግና
ጎራዴውም ነበር እጅግ የተሣለ
ምንጣሮ ምንጠራ ኬት ባገኘሁ ያለ
አሁን ሌላ ተግባር ሊሠራ ተሣለ ።

ምዕራፍ አራት ከዘንዶው ሞት በኃላ የተገኘ ውጤት

እኔም ቁጭ አልኩና በያዝኩት ጎራዴ ሆዱን ብከፍተው
ብዙ የወርቅ ዓይነት በሆዱ አገኘሁ
በኪሴ የነበሩ ዓንቶቼን አውጥቼ
ሸፋን አድርጊያቸው ለእጅ ለጣቶቼ ።
ለመግፈፍም ሆነ ሆዱን ለመክፈት
በጣሙን ጠቀመኝ እንደ መድኃኒት ።

ጭልፊትና አሞሮች ወዲያው አንዣበቡ
ጥንብ እንሣ አሞራም አብረው ተመገቡ
በሆዱ የነበረ ብዙ የወርቅ ዓይነት
አሥር ኪሎ ግራም ሆነልኝ በክብደት

ቆዳው ተመዝኖ ገበያ ተሸጠ
ለኮት ለቀበቶ እንዲሁም ለጫማ ነው የተመረጠ ።
ይህ ያረጀ ዘንዶ ኖረ በድብቅ
ለብዙ ዘመናት ግልገል በማነቅ
እኛም ባለማወቅ ባለመጠንቀቅ
ግልገሎቻችንን ለሱ ስንሰንቅ
ዓመታት አለፉ እኛም ተረዳነው ወይ አለማወቅ።

ከሞተ በኃላ ሁኔታው ሰመረ
በጎች ፍየሎችም ይረቡ ጀመረ
ሕዝቡም ተነሣሣ ባንድ መንፈስ ሆኖ
የርባታ ግብርና ማስፈለጉን አምኖ ።
በርግጥ ተሳካለት በዚያ ነዋሪው
በግና ፈየሉ ቁጥርም የለው ።
ይረቡ ጀመረ ካመት ወዳመት
በጎች ፍየሎችም እጅግ በብዛት
ሥጋና ቆዳቸው እንዲውል ለንግድ
ጽሁፍ አረቀቁ እንዲሆኑ አንድ
ሁሉም ተነሳሱ ንግድ ለመነገድ ።

ለዚህ መሠረቱ ለርባታ ግብርና
ሁለቱ ተጣምረው ለእድገት ብልጽግና
እርሻና ኢንዱስትሪ ይስፋፋ እንደገና ።
ይህ በዚህ እንዳለ የዘንዶው ገዳይ
ያከማቸውን ወርቅ አርጎ በሙዳይ
በፊታቸው ገልጦ እንዲሁ አሳያቸው
የኔ ብቻ ሳይሆን የናንተም ጭምር ነው
ጥቅሙም ከኛ አልፎ ላገር የሚሆን ነው ።

ሁሉም ደስ አላቸው በዚህ በቅን ሰው
 እግዚአብሔር ይስጥልን ብለው መርቀው
 ሥራውን ጀመሩ ባንድነት ሆነው ::
 ወርቁም ተሸጠና በጠገራ ብር
 ሁሉም ከራሳቸው በመተባበር
 ከልማት ባንክ ጭምር ሆኖ በብድር
 ድርጅቱ ቆመ በነሱ ሰፈር ::
 ውጤቱም አደገ ሂደ ገሰገሰ
 በሦስት ዓመታት ውስጥ ቢሊዩን ደረሰ ::
 ዘመናዊ ቤቶች በዚያ የተሠሩ
 ለሠራተኛው ሕዝብ መኖሪያ ነበሩ ::
 ትምህርት ቤትና ደግሞም ሐኪም ቤት
 ከሊኒክም ሳይቀር ቤተ መድኃኒት
 በዚያ ተሰርተዋል ለሕዝብ አብነት ::
 መዝናኛ ተሠርቶ በባህሩ ዳር
 በዚያ ሳይወሰን በየክፍለ አገር
 ጎብኚዎች በመሳብ ለሀገርም ክብር
 ሊኮኖሟቸው ሆነ እንዲዳብር
 ይህን ሰላስገኙ እነኚህ ሰዎች
 ለኢኮኖሚ እድገት ዋና ዋልታዎች
 በሃያ አመታት ውስጥ ኢትዮጵያ አደገች
 የመበልፀጊያቸው መለኪያ ገመድ
 ከኔ ይለፍና ያብቃ በዘመድ
 ከቶ አልነበረም መተዳደሪያቸው
 ለሀገርም ይተርፍ ነበር ራዕያቸው ::
 ይህን ተመልክቶ የዓለም ሁሉ ጌታ
 ከትቢያ አነሳቸው እንዲሆኑ አለኝታ ::
 ታላላቅ ነብያት ድሮ የነበሩ
 ታላላቅ ነገሥታ ጥንትም የነበሩ
 ከእረኝነት መስክ ነበር የተጠሩ
 ለሀገር ለወገን ነበሩ የሚያኮሩ
 አሁንም ብዙ አሉአት ኢትዮጵያ ልጆች
 በውጭ ቆመዋል ሆነው ተመልካች ::

ምዕራፍ አምስት እናቲቱ በግ

በጊት ቀኑን ሙሉ ብዙውን ባዘነች
 ግልገሏን ለማግኘት እሳይ እታች አለች ::
 ወደ ቤትዋም ሄደ ወደ ገርሮኖዋ
 ማግኘት አልቻለችም ምን ይሆን መላዋ
 ከበጎችም ሁሉ ባለ እያለች ዋለች
 በመጨረሻ ግን ተስፋዋን ቆረጠች ::

ተመልሳ መጥታ ልጅዋን ባጣችበት
 በየጥጋጥጉ የምታገኝ መስሎአት
 በዋሻ አደረች በሚያስፈራው ሌሊት ::
 እረኛው ደከመ ዓለት ለዓለት
 በሌላ አቅጣጫ እሷን ለማግኘት
 ያልሄደበት የለም ዳገት ቁልቁለት
 የምትረባዋን በግ ያገኘ መስሎት ::
 ፀሐይዋም ጠለቀች ሄደ እየመሸ
 እረኛውም ደክሞት ወደቤቱ ሸሸ ::
 ጀንበሯ ስትጠልቅ ጥቂት ጅቦች አሉ
 ከጎሬያቸው ወጥተው አዉ ! አዉ ! የሚሉ ::
 የነጋበት አውሬ ወደ ጎሬው መጥቶ
 ባለችበት ዋሻ በጓን ተመልክቶ
 አሳዶ አሳዶ ለማምለጥ አልቻለች
 እሷም በተራዋ ያውሬ እራት ሆነች ::
 ምን ዓይነት ፍቅር ነው በበጊት ያየነው
 ይህ ሁሉ መስዋዕት ልጇን ለማዳን ነው
 ከዚህ የምንማረው ብዙ ነገር አለ
 ይህችን እንስሳ በደንብ ያስተዋለ ::
 ሰው ለሀገሩና ለወገኑ ዕድገት መስዋዕት ከከፈለ
 ማደግ እንችላለን ደጉ ሕብረት ካለ ::
 ሀገር በምትሰጠው ሃምሳካዊ አደራ
 እራሱን አገሩን እጅግ የሚያኮራ ::
 ከራሱ ጥቅም ይልቅ የሌሎችን እድገት እጅግ የሚወድ
 ይመስለኛል እርሱ ብዙ የሚወደድ ::
 ሀገራችን በዚህ ብዙ ተጎድታለች
 እምነት የሚያጎድሉ ጥቂቶች ወልዳለች ::
 ለኔ ማለትና የሰልጣን ጥማት
 ብዙ ማበላሸት የእድገት እንቅፋት
 ሆኖ አይተነዋል ለብዙ ዘመናት ::
 ይህን እንዳናብል ታሪክ ምስክር ነው
 በተደጋጋሚ የሆነ ድርጊት ነው ::

ክፍል ሁለት ኢትዮጵያና ልጆቿ

ምዕራፍ አንድ ኢትዮጵያ

በጎርፍ ታጠቡ መሬቶቼ
 ካምላክ ያገኘሁአቸው ቅርሶቼ
 ባመት ባመቱ የሚታጠቡ አፈሬ
 አንድ መቶ ሚሊዮን ቶን ነው ድምሬ ::
 በ1955 ዓ.ም ከዶ/ር ሂረነግ የጂኦግራፊ ትምህርት የተገኘ ግብረጃ (ሐረር)
 ይህ ከጀመረ ቆይቷል
 አንድ አርባ ዓመት አልፎታል
 ያርባ ዓመቱ ሥሌት

የትና የት ነው ቢቆጥሩት
 እጅን አጣጥፎ መቀመጥ
 አየበቃንም ወይ በርግጥ
 እስኪ ሕዝቦቼ ምቱ መላ
 አሁን ተነሱ ዛፋ ተከላ።
 ነገ ግለቱና ምክንያት ግብዛቱ ዛሬ ያከትምና
 እንደ ልብስ አውልቀት ከፋውን ስንፍና
 ይህ ምክር ተግላጼ በፍቅር ነውና
 ከእንግዲህ ተነሱ ይላክል በሉና።
 በምትተልሙት ትልም በመመሪያችሁ
 የሁሉ ፈጣሪ እግዚአብሔር ይርዳችሁ።
 ይህ የእናት ፀሎት ነው ሌት ተቀን ልጆቼ
 የናንተን መበረከባዊና ሳይኖሩ አይኖሩ
 ላምላክ የገዙለት መላ አጥንቶቼ።

ምዕራፍ ሁለት ልጆቼ

የሀብታም ደህ ተብለሽ
 ከቶ አትቀሪም አይዘሽ
 ታጥቀን ተነስተናል እኛ ልጆችሽ ።
 የእናትነትሽ ፍቅር አስገድዶን
 ይኸው ተነሳን ቆርጠን
 ሁሉን ፈጣሪ ይርዳን ።
 ግዕዝላዊ ገባኤ መረጥን
 በአንድ ዓላማ ተስማምተን ።
 ላንቺ እንዲሆን ይኼ መኩሪያ
 እናት ነሽና መጠሪያ
 ብዙ ኢንዱስትሪ አቋቋምን በስምሽ
 ሥሩ እንዲነቀል ችግርሽ ።

ከእንግዲህ ወዲያ አይዘሽ
 ቃል ዲዳን ገብተናል እኛ ልጆችሽ ።
 በዕውነት ተግባራዊ ሆና ዕቅዳቸው
 ብዙ የሰራ ውጤት በላስገኘላቸው
 ምስጋና የሚሰጥ ሆነ እንደበታቸው ።

ምዕራፍ ሦስት ኢትዮጵያ

እኔም ደስ ብሎኛል ከእንግዲህ እፎይ
 ሀሲት አደርጋለሁ እስይ እስይ ።
 እናት ልጅ መውለዱ ለዚህ አይደለም ወይ ።
 ይመስለኝ ፈጣሪ ባይኔ እየሁኝ
 ዕድሜ መስተዋት ነው ሁሉን አሳየኝ።
 በናንተም አንድነት በጣም ደስ ብሎኛል
 ውጤቱን ለግዮት ይኸው አስችሎኛል ።

በአንድነታችሁ በጣሙን ጠንክሩ
 ውጤቱ ታላቅ ነው ብዙ ነው ምሥጢሩ።
 መቻቻል ግድ ነው ያንድ እናት ልጆች
 ለእድገትም መፋጠን ለኑሮ እሚያመች።
 ትራኒአችሁንም በውይይት ፍቱት
 አጥፈ የሆነውንም በምክር መልሱት።
 ነገር ግን ከልቤ ይህን ልንገራችሁ
 እምነቴም ጽኑ ነው እኔ እናታችሁ
 እናንተም ልጆቼ ይህንን አውቃችሁ
 ካፈር እንኳ ቢሆን አንዱ ወንድማችሁ
 ወደ ሕያው ዕምነት መልሱት መከራችሁ ።

ጥንትም ፍራችሁአል በመከባበር
 ባገርጥ መተያየት ከፋ የሚያሳፍር
 ብዙ የሚነካ ነው የታሪክን ክብር።
 ጥንትም ሆነ አሁን ደግሞም ወደፊት
 ሲታሰብ ይኖራል ኃይለ መለኮት
 እርሱ ነው መድኃኒት ለሀገር እድገት።

አንድነት ሲላላ መቼ እወድና
 እሱ ነው መሠረት የእድገት ጎዳና።
 እንዳይኔ ብሌን ነው እኔ ያለኝ ሰላሜ
 ይህን ልንገራችሁ ከሁሉ አስቀድሜ።
 ጠለት ብሎ ማሰብ ይህ ነው ለኔ ጥቅሜ
 እሱን ላውርሳችሁ በአደራ ቀምሜ።
 ከጥንት የመጣ ነው ሲወርድ ሲዋረድ
 ለዘለዓለም ይኑር በናንት በመውደድ

በናንት ሕይወት ውስጥ ዕምነት ይለምልም
 ሌላ አምላክ አላውቅም ከመድኃኒአለም
 ብዬ መከረኳችሁ ይህንን ልጆቼ
 አደራ አልጓችሁ እጆቼን ዘርግቼ።

መሠረ 68፣31

ፍትህ አይጓደል ከላይ እስከታች
 ለመላ ሕዝቦቼ ለሁሉ የሚያመች
 ሆኖ ረቆ ይውጣ በባለሙያዎች
 ተበጥረው ይውጡ የሕግ አዋቂዎች
 በፈረሀ እግዚአብሔር የሆኑ አማኞች
 ካፈር እንኳ ቢሆን በልቡ ያላመነ
 በርሀራሔ ትምህርት ብዙ የሰለጠነ
 ዕውቀት ትምህርቱን በተግባር ያዋለ

በቀልን እንደ ልብስ አውልቆ የጣለ።
መሆን ይገባዋል ለዚህ ቅዱስ ሥራ
የሀገር ነውና የህዝብም አደራ
በሚሠራው ሥራ እርሱም እንዲኮራ።

ቂም በቀል ጥላቻ የህዝብ ጠላት
ለጥቂቶች መስሎ ፍቱን መድኃኒት
ሲያጠፋ ይኖራል የሰውን ሕይወት
ታላቅ እንቅፋት ነው ለሀገር እድገት።

ለዚህም መፍትሔ አንድ መንገድ አለ
በኃጥአን መካከል እገኛለሁ ያለ
ስሙም አማኑኤል ለሰው መድኃኒት
ሰይጣንን ገርሶ ለሰው ልጅ ሕይወት
ሕይወቱን ሰዋልን ስለኛ ኃጢአት።

ልብህን በመክፈት አሁን ተቀበለው
ነጠላት ጥላቻህን አሁን አስወግደው
እባክህ ለውጠኝ ጌታ ሆይ አደራ
ልጅህ ነው ተብሎ ባንተ እንድጠራ
በሰላም እንድናር ከሕዝቦችህ ኃራ።

ኃጢአት ያልሰራ የለም ከአዳም ጀምሮ
የሔዋንም ጭምር ከርሱ ተደምሮ
በግዞት አኖረን ኃጢአት በኛ ከብሮ።

ነገር ግን ይመስገን ሕያው እግዚአብሔር
የምህረት አባት በሰማይ በምድር
የኃጢአትን ሞት በመሰባበር
እርነት ታወጀ ለርሱ ይሁን ክብር።

በቀል አትያዙ በወንድሞቻችሁ
ጠላቶች አትሁኑ ለወንድሞቻችሁ
ይህ ከእንግዲህ ያብቃ አድምጡኝ እባካችሁ
ለኔም ፈውስ ይሆናል ለውድ እናታችሁ።
ምክራን አሌ አትበሉ አደራ እባካችሁ
የዓለም ሁሉ አዳኝ ኢየሱስ ይርዳችሁ።

ምዕራፍ አራት ጌታ

አንቺ ነበርሽ ባለሙያ
የዕውቀት እነጋፋ ኢትዮጵያ
ምን ነኩቸሽ ይሆን እንዲህ የሆንሽ
በዳዴ ያስሔደሽ
ድሀም ተብለሽ ተጠራሽ
ከጥንት ጀምሮ ስጠራሽ
ጆሮዬ ዳባ ልበስ እያልሽ
የዕውነቱን መንገድ ሳሳይሽ
የራስሽን መንገድ መረጥሽ
ከእንግዲህ ወዲያ እንስማማ
ማቅማማትሽ ያክተም

እኔ ልረዳሽ ወስኛለሁ
ቃል ኪዳኔንም እከብራለሁ ። አሞጽ 9፻7

ምዕራፍ አምስት ኢትዮጵያ

እየበገነ ስሜቱ
ወስጤ እየጋየ እንጀቱ
ኖርኩኝ ላመታት በቆይታ
ምንም ሳይዘኝ ይሉኝታ
ያን ሰቆቃዬ እንባዩ
ተመልከቱልኝ ጌታዬ
እንባዩን አበሰልኝ በርግዬ
ከእንግዲህ ያብቃ ሰቆቃዬ

ምዕራፍ ስድስት ሰንደቅ አላማችን

አረንጓዴው ልማት ቢጫው ሃይማኖት
ቀዩ መስዋዕትነት የሀገር ኩራት
የአንድነት እርግ ሆኖ ምልክት
ሊቃውንትም ከጥንት የተሰማመበት
ጥንትም ሆነ አሁን ደግሞም ወደፊት
ፀንቶ የሚኖር ነው በታሪክ ሂደት ።
ይህን የማያውቁ ጥቂቶች ቢኖሩ
ሂደው ከታሪክ ቅርስ ከአዳዲስ ይማሩ።
ያባቶች ቅርስ ነው ከጥንት እስከ ዛሬ
ተተኪውም ትውልድ ይዘምር ዝማሬ
የሁላችን ጥረት ያስገኛላት ፍሬ።

ምዕራፍ ሰባት ልጆቿ

ሐመሙ ችግሩ ስቃይ ጌትነትሽ
የሚያስተባብረን ይህ ብቻ ይሆናል እኛ ልጆቻችን ::
በግል በተናጠል ወይም በጋራ
ኢትዮጵያ ትበልጽግ ትድመቅ እንደጮራ
መተዳደሪያው ደንብ ሁሉንም የሚያቅፍ
መሠረቱ ፍትሕ ጉቦን የሚነቅፍ::
ዲሞክራሲያችን በደንብ ተጣርቶ
አሠሩን ገሰሱን አተላውን ደፍቶ
ይዋል በሥራ ላይ በሕዝብ ተመርቶ::
ለትውልድ የሚሆን ባህል እንዲቀር
እንዳውድማ እህል ዲሞክራሲያችን በመንሽ ይበጠር::

ምዕራፍ ስምንት ኢትዮጵያ

ነፃነት፣ ነፃነት፣ ነፃነት ኩራቴ
ከጥንት እስከ ዛሬ ርስትና ጉልቴ
ካምላክ የታደልኩት እሱ ነው ንብረቴ
ከብሩ ላምላክ ይሁን ቅኔ እቀኛለሁ
በዘፃለም ፍቅሩ እገዛለታለሁ::
ነፃነት በሰራ ተተርጉሞ አይቼ
በወለድኳቸው ልጆቼ
ከእንግዲህ ወዲህ ሆኔ አየባባ
የሁኑልኝ ያይኔ አበባ ::
በፍቅር ገመድ ሳብኳችሁ
አንድ ሳደርጋችሁ
በሩቅ አገር ያላችሁ::
እቅድ አቅዱ የልማ
በትጋት ሥሩ ቀን ሌሊት
በሙያችሁና በየችሎታችሁ ቡድን በማበጀት
ለሀገር ለወገን የሚሆን ኩራት
ጥበብና ዕውቀት ትምህርታችሁን በማቀናጀት

አሳድጉኝ ይብቃኝ አውጡኝ ከአዘቅት::
እኔም እናታችሁ ቃል ኪዳን ገብቼ
ያለኝን በመስጠት እጆቼን ዘርግቼ
ለቁሳቁስ መግዣ ለየሙያችሁ
እንካችሁ ግዙብት ደስ ይበላችሁ::

ምዕራፍ ዘጠኝ ልጆቿ

በመታመንና በመተባበር
ድር ቢያብር ባንድነት አንበሳ ያስር
ረሀብ ድህነት እንዲመነጠር
ታጥቀን ተነስተናል ያለ ጥርጥር ::
እርዛት በሽታ እንዲመነገል
መፍትሔው ተገኝ እሰየው እልል ::

ምዕራፍ አሥር ኢትዮጵያ

ጊዜና ሰዓትን እንዳትቀልዱበት
ወቅትና ዓመታትን ተግታችሁ ሥሩበት
ይህ ምክሬ ነው ለእናንተ ለውድ ልጆቼ
ተበትነው ቀሩ የጥንት ቅርጾቼ ::
ይተኩ በፍጥነት ምድራ ትለምልም
ያለረፍት በመሥራት ኢትዮጵያ ትሁን ላም ::
ብላችሁ ተነሱ በእምነት ለመሥራት
የእድገት መዋቅር ዘርጉ በፍጥነት
በተግባር ይተርጎም ያስገኝ ስልተ ምርት ::

ምዕራፍ አሥራ አንድ ልጆቿ

እናት ኢትዮጵያ የማይልሽ ማነው
ያንቺ እንዲህ መሆን ያላንገበዝው
ሲደክምሽም ደክሞት ሲያምሽ ያልታመመ
ከቶ የት ይገኛል ላንቺ ያልቆዘመ ::
መፍትሔው መቼ ነው እያልን ልጆቻችን
ብዙ ዘመን ቆየን ምንም ሳንረዳሽ
አሁን ግን ወቅቱ ነው አምላክ የወሰነው
ዕድሜ ሰጥቶን ጌታ እነሆ አየነው::

ካንች በተወለዱ ከማህፀንሽ
 ዓለም ተደነቀ በዚህ እድገትሽ
 በጣም ደስ ይበልሽ አሁን ተብነሽነሽ
 ፍሬ አፍርተሻል በአንጋፋነትሽ
 መናቅ መነቀፍሽ ካንቺ ራቁልሽ
 ጠላት የነበሩት ወዳጆች ሆኑሽ
 እያሉ ዘመሩ መላ ልጆችሽ።
 እኛን ልጆቹ አድርጎ ሰለፈጸመልን
 እንግዲህ ኢትዮጵያ ምስጋና ትሰጥ ራስ ትሁንልን።
 አንቺ ስተቆዝሚ ስትማቅቂ አይቶ
 የሚያልፍሽ ማን ይሆን ከአንግዲህ ከቶ።

ምዕራፍ አሥራ ሁለት አስተያየት

በቀንድ ከብትና በእንስሳት ብዛት
 አንደኛ የነበርሽ ካመታት በፊት
 በአፍሪካ አህጉር በነበረሽ ሀብት
 (ከቀድሞ ከቀጋሥ ዩኒቨርሲቲ የገናኘ ማሰራጫ)
 አሁን ግን አላውቅም የት እንደ ደረሰ
 የተሻለ ይሁን ወይንም ያነስ
 ዘመናዊ እርባታ ቢደረግላቸው
 እነዚህ እንስሳት ባይነት ባይነታቸው
 ላገር የገቢ ምንጭ የሚያስገኙ ናቸው።

የእንስሳቱ ማለት መች ብቻ በሽታ
 ድርቁም ተጨማሪ ሁሉን የሚመታ።
 ብሎ አለማሰቡ ሽረ እስከ መቼ ነው
 መፍትሔ እንሻ የምንል መቼ ነው
 መልሱ ሩቅ አይደለም ከዚያው ከደጃቸው
 ጉድጓድ ተቆፍሮ ውሀ ይውጣላቸው
 ለሰውም ለእንስሳት መፍትሔ ይሁናቸው።
 ብሎ ማቀድና ትልም መተለም
 የመንግስት ሥራ ነው በየትም ዓለም።
 ቀዩ አፈር ገንቦሬው እንዲሁም ዋልካው
 ጥቁሩ አፈርና ለሙ መረሬው።
 ለእፅዋት፣ አዝርዕት፣ እንዲሁም ለእንስሳ የተመቸ ነው
 ለእድገት ለርባታቸው ወደር የሌለው
 ከቀዩ እንቁ ይልቅ የሚመረጥ ነው።

በዛፍ ተከላና ወንዙን በመክተር
 ታጥቆ በመነሣት እንደ ወታደር
 በመስኖ እርሻዎች አገሯ ትዳበር።
 ዛፋ ለማገዶ ከቶ እንዳይባክን
 መሬት ተቆፍሮ ነዳጅ ይውጣልን
 ብሎ ያሳሰብ ከቶ ማን ይሆን
 በሕዝብ ወዳድና በባለሙያዎች ሀገር ትሰልጥን።
 ተራቁተው የነበር እኒያ ተራሮች
 በዛፍ የከደኑ ከላይ እስከታች
 ለእንስሳና ላውሬው እንዲሆን አመች።
 ይህ ብቻ መች ሆነ ተራሮች ጥቅማቸው
 ያገራቱ ግርማ ሞገስ እኮ ናቸው።
 ደግሞም ስናስበው ከታሪክ ሒደት
 ውለታቸው ብዙ የተፈጥሮ ሐብት።

ፋብሪካ ሲበዛ ጢሱም ያስቸግራል
 ለጤናም መቃወስ ምክንያት ይሆናል
 የዛፎች መብዛት ግን መፍትሔ ያስገኛል።
 ብዙ ዓይነት ከሆኑት የአየር ክፍሎች
 እክሲጅን ብቻ ነው ለጤና እሚያመች።
 እሱም የሚገኘው ከየዕዕዋቱ
 ዛፎችን ከትከል ነው ለዚህ መድኃኒቱ
 ተፈጥሮን ሲፈጥረው አምላክም ከጥንት
 አንዱን ካንዱ ጋር በማገናኘት
 ብሎ ደነግነታል በሕገ ኦሪት።
 ዘፍጥረት 1፡1፡29፡30

ምዕራፍ አሥራ ሦስት አስተያየት

ሀብት ንብረት አለኝ ብሎ ማለት
 ያለ ነገር ነው በሰው ሕይወት
 የድካም ፍሬ ነውና ይገባል ሊኮሩበት።
 በበለጠ ግን የሚያኮራው
 ላገር ለወገን ሲተርፍ ነው።

ክፍል ሦስት
ባለሙያዎችና ሙያቸው

ምዕራፍ አንድ
ከሙያቸው በጥቂቱ

ቡድኑ እንሥራው ማድጋው
የጠጅ የጠላ መጥመቂያው
የውሃ መቅጃ እንሥራው
አዋሽ ጋኑና ሠታቱው።
በሳይንሳዊ መንገድ የተሰሩ
የመጠጡን ጣዕም ያሳመሩ
በጥበብ ነበር የተሠሩ።

እኒህ የባህል ዕቃዎች
ከጥንት የኢትዮጵያ ቅርሶች
በሠሩዋቸው ሰዎች
ጥበብ ከነርሱ ተገኘች
የኢኮኖሚ ዋልታዎች።

ሆነው ኖረዋል ላሙታት
እንክብካቤ በማጣት
ብሉ አስተውሎ ያ መሪ
ላሳድጋቸው አገር እኩሪ
ገብተው በመሥራት በእንዱስትሪ
ብዙ ያስገኛሉ የውጭ ምንዛሪ።

የባህል ዕቃችን ዓይነቱ ጥራቱ
ይህ ነው አይባልም ተፈላጊነቱ
ተቆጥሮ አያልቅም እንዲሁም ብዛቱ
የሀገር ፋንታ ነው ይህን ማስፋፋቱ።

ሰንት ባለሙያዎች ሰንት ዕውቀት ያላቸው ላገር የሚተርፉ
ተነቀው ኖረዋል ብዙ እየተገፉ
የኼ ይሁን ጊዜው ባገር ይታተፋ።

ምዕራፍ ሁለት
ሽማግሌ ልብስ ሠሪ

ጥበብ ኩታ ጃኛው
ጋቢ ቡልኩው ባኛው
ሲለብሱት የሚያምር እናባወራው
በድንቁ ሽማግሌ የተሠራ ነው።

ታላቅ ስጦታ ነው ካምላክ የታደለው
ሀገርን በማልበስ ዘመናት የኖርከው
ሥጋጃና ጥልቀ የአበባው ምንጣፍ
የሙያህ ውጤ ነው ለትውልድ የሚያልፍ።
ሰራህ የጀመረው ከትድመ ታሪክ
በመጽሐፍ ይፃፍ በፍም ይተረክ
በብዛት ቢስፋፋ የሰራህ ውጤት
እጅግ ጠቃሚ ነው ለሀገር እድገት።

ባለውለታ ነህ ለናት ኢትዮጵያ
ታሪክ ይመዝገበው ይህን ያንተን ሙያ።
ጥንትም ሆነ እኩን ደግሞም ወደፊት
ሙያ መሳሪያ ነው ለሀገር ልማት።
ውለታህ ብዙ ነው ተቆጥሮ አያልቅ
አንተ ግን ኖረሃል ብዙ ስትማት።
ለደዌህ ሕክምና ለልጆችህ ትምህርት
ለሙያህ መሻሻል ለኑርህ እድገት
ማን ከቶ አሰበልህ ለብዙ ዓመታት
ባይኔ አይቻለህ በራህብ ስትሞት።

ለዚህ ለችግራ መፍትሔ ማን ይሆን
ከሀገሪ ሌላ ማን ይረዳኝ ይሆን
አያልክ ስታስማ ሰቆቃና ሮሮ
የተባረከ ነው የሚሰማኝ ጆሮ።
ሆስፒታልን ከፍቶ የሚያስታምመኝ
መንገድ አሠርቶ የሚያገናኝኝ
እረ ከየት ይምጣ ማን ይላክልኝ
ችግሪ እከትሞ እርዳው ባልኩኝ።

ምዕራፍ ሦስት
አስተማሪ

የማስተማር ሥራ እጅግ የሚያኮራ
ድንቀርናን ሽር ዕውቀት የሚዘራ
ብዙ እዋቂዎችን ላገር የሚያፈራ
ይኼ ነው መምህሩ ያገር ባላደራ
ሊኮራ ይገባዋል በሚሠራው ሥራ።

በቆላ በደጋው በወይና ደጋው
ዱሩና ገደሉ እንዲሁም ጫካው
ተልኮም ገቡን ሊመታ የቻለው
በቆራጥነትህ መስዋዕት ከፍለህ ነው።

እኔ አስታውሳለሁ መምህር ንደኛዬ ኢሉባቡር
የሚወዳት ልጄ ታማበት ነበር ::
ሕክምና በመሻት በእቅፉ ይዟት ብዙ መንገድ ሔደ
በመኪና አይደለም ወይም በጋማ ከብት እንደተለመደ
ሐኪም ቤትም ደርሶ ድና እንዳይደሰት
በእቅፉ እንዳለች የሚወዳት ልጄ ድንገት ሞተችበት::
ሬሳዋን ታቅፎ ቤቱ ተመለሰ
እንባውም በፊቱ እንደ ውሃ ፈሰሰ::

በያካባቢያቸው ሆስፒታል ቢኖር
ይህች ታዳጊ ሕፃን አትሞትም ነበር::
ይህን ዓይነት መስዋዕት መምህራን ከፍለዋል
ከቶ ይህን አበሳ ማን ያስተውለዋል
ለማንሰ ተነግሮ መፍትሔ ይገኛል

ምዕራፍ አራት ወፍጮ ጠራቢ

ዘመናት አልፈዋል ድንጋይ በመስበር
የወፍጮንስ ጥቅም ማን ያውቃው ነበር
ይህንን አዋቂ ይህን ጥበበኛ
ሳንረዳው ቆየን ወይ እኛ ወይ እኛ
ልንኮራ ይገባናል አለኝታ ነው ለኛ::

እርሱ ይህን ሙያ በሥራ ያዋለው
ዘመናት አልፈዋል የትዩ ለሌ ነው
ይህን ችሎታውን መዝግቦ በማኖር
ጽፎ ማስቀመጥ ነው በታሪክ ማህደር
ለተተኪው ትውልድ ላዲስ ምርምር
ምክንያት ይሆናል ለሀብት መዳበር::

የጥራጥሬና የእህል መከከያው
በወፍጮ ጠራቢው የተሠራ ነው
ቅመማ ቅመሙ ያገር በርበሬው
በወፍጮና በመጅ እንዲሁም ባሉሉ የተፈጠረ ነው::
ለዚህ ለውለታው ምን እንክፈለው
ደስ ብሉት እንዲኖር ሆኖ ጤና ሰው::

ጉልበቱ ጠንካራ ብዙ እሚደነቅ
ከማዕድናት ሁሉ ከአልማዝ የሚልት
ጃጥኝና አለቱን የሚሰነጥቅ::
ጥንትም ሆነ አሁን ደከመኝ ሳያውቅ
ብዙ ዘመን ኖረ እንዲህ ቢቅጥጥ::

ማከተሚያው መች ይሆን የዚህ መከራው
ደስታው ተጠበቆ ጤና የሚያገኘው
መንገድ ተሠርቶለት ባይኑ የሚያየው
ውለታው ምን ይሆን የዚህ ብርቱ ሰው::

ምዕራፍ አምስት አንጥረኛና እንጨት ጠራቢ

ከሁሉ የማያንስ ነበር ቁንጅናቸው
ተጠልተው ኑረዋል በዚህ በሥራቸው
ንሥህ እንግባ እኛ ወንድሞቻቸው
ለሥራቸው ዋጋ ድጋፍ እንስጣቸው
ከዛሬ ጀምሮ ያክትም መናቃቸው::

ቀጥቃጭ አንጥረኛ ቶጋ እየተባሉ
ተገለው ኖረዋል ከሕብረተሰቡ::
የነሱ ሙያ ግን የሥራቸው ፍሬ
ሲያኮራን የኖረ ከጥንት እስከዛሬ

ለሌቶች አልቦና የጣት ቀለበት
ሳንገታቸው ድሪ ሀብሉ በደረት
እጅግ የሚያምር ነው በነሙሽሪት::
ወናፍ አዘጋጅቶ ብረትን ማቅለጥ

ከ200 ዓመተ ዓለም በፊት
ለርሻ መሳሪያና ለሰው ጌጣጌጥ::
ይኼ ሥልጣኔ የዚህ ዓይነት ዕውቀት
ከጥንትም ነበረ ከጌታ ወመለድ ከልደት በፊት
መቀመጫ ወንበር ገበቴ ዋንጫው
ቶጋ የሠራው ነው ያ ባለሙያው

ቁጥር የሌላቸው ማንኪያና ጭልፋዎች
በርሱ ተየሠሩ በዙ ቁሳቁሶች
አገር የሚያኮሩ የባህል ዕቃዎች
ደብዛቸው አይጥፉ ይነሡ ያንሠራሩ እኒህ አዋቂዎች
በርግጥ ናቸውና የሀገር ተስፋዎች

ኢትዮጵያም ትኩራ በዚህ በሙያቸው
ከመቼውም ይለቅ ዛሬ ትቀፋቸው
ለሀገር ለወገን የሚተርፉ ናቸው
መስቀሉና ድሪው ደግሞም ጉትቻው
ላውራሪስ ገዳዩ ለጆሮ ሎቲው
በርሱ ተሰርተዋል በባለሙያው::

የርሻ መሣሪያዎች ማረሻ ደግዎች
ቆንጨራ መጥረቢያ ዱር መመንጠሪያዎች
ወገልና መሮ የቀንበር መብሻዎች
እህል ከገለባ ደግሞም መለያዎች
ዓየነታቸው ብዙ የብረትም መንሾች
የተሠሩ ናቸው የእህል ማመረቻዎች

ኮርቻና እርካብ እንዲሁም ልንም
ልባብ ለበቅሎዎች ፈረስ ለመሳብ
ሥራን ማከናወን በመተሳሰብ ::
ሰይፍና ጎራዴ ቢላዋና ካራ ጦርና ሳንጃዎች
በጥንት ለጦርነት ያውሬ ማደኛዎች
ብዙ ይመረቱ ነበር በባለሙያዎች::
ምስጋና እንስጣቸው ይህን ለሚሠሩ
በዚህ በሥራቸው እጅግ የሚያኮሩ
የኒህ ነቃፊዎች እያደር ይፈሩ::

ምዕራፍ ስድስት ገበሬና ግብርና

ታታሪው ገበሬ የኢትዮጵያ አለኝታ
ደከመኝ የማትል ቀንም ሆነ ማታ
መከር ታመክራለህ በያይነቱ እህል
ጎተራህን ሞልተህ ያቅምህን ያህል::
በጋና ከረምቱን ትታገላለህ
ያገራቱን አለኝታ የጀርባ ለጥንት ነህ::

ከቶ አላገኘህም የድካምህን ዋጋ
ጤናህ ተጠብቆ በቆላ በደጋ
ልጆችህ እንዲያድጉ በበቂ ትምህርት
ቅምስ ቅምስ ሆነ ካመት ወዳመት
ያመት ዕረፍት የለህ ከረምትና በጋ
ማን ይከፈለው ይሆን ይህን ያንተን ዋጋ
ፈረስና አጋሰስ እንዲሁም በቅሎዎች
ከበሬና ወይፈን በጣም ጥልበታዎች
ለተሻለ እርሻ የሆኑ ምቹዎች
ለዚህ ይሰልጣኑ በወይና ደጋዎች::

ምናልባት በቆላ ንድፍት አለችና
ለፈረስ ለበቅሎ አይመችምና
ፍየልና ከብቶች በብዛት ይርቡና
ኢትዮጵያ ትበልጽግ አምላክ ይርዳትና
ሥጋና ሌጦአቸው ደግሞም ወተታቸው
የውጭ ምንዛሪ የሚያስገኙ ናቸው::

ምዕራፍ ስባት የቆዳ ባለሞያ፤ ፋቂ

ቆዳ በያይነቱ ፍቆ አለስልሶ
አንቀልባውን ጭምር በቅባት አርሶ
ለሕፃን ማዘያ ለናቲቱ ደርሶ ::
እሸሩሩ ልጄ አንተ እደግልኝ
ለወግ ማዕረግ በቅተህ በዓይኔ ያሳየኝ::

እያለች ደን እናት ወፍጮ ስትፈጭ::
ዘመናት አልፈዋል ምንም ሳትቆጭ::
አታሳዝንም ወይ የመንቶች እናት
ልጄን በመመገብ የጡቷን ወተት
ከቶ ሳታገኘው የነሮን ምችት
ዘመናት ኖረች ባላት ጎጆ ቤት
ክሊኒክም ሳይኖር የምትወልድበት
በመወለድ ኖራለች በተአምራት

የአምላክ ምህረቱ እጅግ በዝቅልናል
ብዙዎቻችንም በዚሁ አልፈናል::
ከብዙዎቹ አንዱ ታሪክ አስታዋሽ
ጥሩ ቆዳ አምራች አንጋሬ አለሰላሽ
ይህ በዚህ እንዳለ የቆዳ ሠራው
ምንም ሳይደነቅ በያካባቢው
ሲያገለግል ኖረዋል ምንም ሳይገታው::

ለሕፃን ላዋቂው እንዲሰጥ ምችት
ቆዳን አለስልሶ እንዲሆን ቁርበት
ለዘመናት ኖረዋል ይህን በመሥራት
ቀበቶና ጀንዲው እንዲሁም ምራን
በርሱ ተሠርተዋል ለብዙ ዘመን

ዋጋ ስጦትና የሥራዬን ፍሬ
የተሻለ እንድኖር በገዛ አገሬ
ትምህርት ተሰጥቶኝ በዚሁ በምድሬ።
የተሻለ እንዳመርት ለኢኮኖሚያችን
እንዳስትሪ ይከፈት በያካባቢያችን ።

እንዲህ አይነቱ ለውጥ ጊዜ የሚወስድ ነው
የሮም ግንባታ መቼ ባንድ ቀን ነው
ይህን አውቀዋለሁ ጥንትም በተፈጥሮ
ባለኝ ችሎታዬ ትምህርት ተደምሮ
ኑሮአችን ባልጫጫ ዛሬም ሆነ ድሮ።

ክፍል አራት ምዕራፍ አንድ የአማርኛ ቅኔ

1. ዳገቱን ስንወጣ ቁልቁለት ስንወርድ
እንጨት አንድዶ አመድ
ጥሩ እኮ ነበረ ላለመዋደድ ።
2. ገና ደርሶ ለጨዋታ
እረኞች መጡ በሆታ
ጥንቅን ቋርዋን አስቀምጠው ከመሬት
እንደ ውሃ ጥም ለጓት ።
3. ተማሪው በታምቡር ሄደ እየዘመረ
አስተማሪው ኖረ እንደተከበረ።
4. አንዱ ቤት ሲውል ሌላው ደጅ
ማን ያውጅልኝ ያን አዋጅ
ለሁሉ የሚበጅ
የማያሳይ የሰው እጅ።
5. ማድረግ እወዳለሁ መነጽር ባግባብ
እንዳትሰብሩብኝ ያችን አይነ ርግብ።
6. በሰማይ ስትበር ያች አሞራ
ያላዘዝኳትን አደራ
ይዛልኝ መጣች ብዙ ኖራ።
7. ከእንግዲህ ወዲያ አልሆንም መዘበቻ
አሁን ይገለጻሉ ሶስት ጉልቻ።
8. ዝሆን አውራሪስ ቀጭኔው
ድኩላና ሣላው
የሰሜን ፍየል ዋሊያው
በኢትዮጵያ የሚገኝ ነው
የተነፈገኝ ጎሽ ነው።
9. ቀኝዋን አስቀምጣ በኪስዋ
ስትበላ አየኋት በግራዋ።
10. ልብሴን አጠብኩት እንዲጠራ
አልመጣም አለኝ ከጠራ።
11. ድግስ ደግሰን ለገና
እንድንጫወት በገና
አልመጣም አለኝ ብጠራው
ሁዳዴ ገና ነው።

12. አቤት ደግ ሰው ጥሩ ሰው
እንዴት ከርመሐል ብለው
እሱማ ያስግረ ነው።
13. ብዙ ጾፍ ጥሉ በምድር
ከበደን ወንዙን መሻገር
የያዘው ታንኳ አስምጦን ነበር።
14. ጠጣና ዝንጀሮ ተወያዩ
ዛፍ ለዛፍም ተያዩ
ጠጣ በጣሙን ብልጥ ናት
ዛፍ መውጣት ቢያቅታት
አንበሳ አለ፣ በላት።
15. ሕፃኑ ሲሄድ ዱር ለዱር
አቤት ጫካው ሲያምር
ድንገት አግኝቶት ትልቅ አውሬ
አልፈራም አለ ጉማሬ ።
16. የሚያስፈራ ነው ሲያገዝ
ቆዳው ጥሩ ነው ለቦርሳ
እንደምን አርጎ ያዘው
አዞ ነው ያስመጣው።
17. ቀበቶዬ ላልቶ ስሄድ በመንገድ
አጥባቂ ፈለግሁኝ የሚሆን ዘመድ።
18. ቀኑን ሙሉ ሲዘንብ ዋለ
ጭጋገና ጉም እየጣለ
ፀሐይ ደመና ጋረዳት
ልትወጣ ስትል ጠዋት
19. ሲያዘገም አገኘሁት ሲሄድ ቀስ በቀስ
መች ይደረስና በቀላሉ አድግስ
20. ድኩሳ ያዝኩኝ በወጥመድ
አሥሬ አኖርኩት በገመድ
ደስ እንዲለው ዘመድ
21. ያች ወጣት መሰላው ዋዛ
ልትሠራለት ነው ታዛ ።
22. ለምን ደክምኩኝ ደጋ ቆላ
እስኪ አምጡልኝ ያን እንኮላ
ሊያነጋ እኮ ነው ከጠላ ።
23. ጋቢ አምጡልኝ ከጎር
ብርድ ነውና ዘንድር
እንዴት ቀላል ነው መኖር አብር ።
24. ንቢት እማ መች ቀርባቸው
ባዘቱ ጥጥ አምጡላቸው
ጥሩ መንደራዊ አላቸው ።

25. ሂዳቸሁ አመጡላት ወስፈ አለላውን
መቼ ትወድና እርሷማ ደጋን።
26. ሰበዝ አለላው ስንደዶው
ለመሰብ መስፈያ ምቹ ነው
ኑ በእንድነት ተሰብስቡ
ባለሙያዎች አብቡ
ጥንትም ነውና ጥበቡ ።
27. እኔ አልወድም ግዕረግ
በሥልጣኔ መባለግ ።
28. በወይና አደጋ ቆላ አድጌ
ለናንተ እኮ ነው ግረጌ
29. ለገና ጨዋታ
አይቆጡም ጌታ
ኪት ይገኝ ይሆን መሪ ጌታ
30. አሣ ለመያዝ መንጠቆ
ማን ያምጣልኝ ይህን አውቆ
እንዴት ይኖራል ተናንቆ።
31. እትማማችኝ ንጋጅና ፀሐይ
ተሰጥቶአቸዋል ራዕይ
ቤት ይውላሉ ባንድ ላይ
አልወጣም አለች ፀሐይ
ንጋጅን እስክታይ ።
32. አበባ የንቦች መኖ
ሊሸጥ ይችላል ተመዝና
ዋጋው እጅጉን ብዙ ነው
ሽቶ ለጂገዛው ።
33. ሰው ሁሉ ዓየቶ ሲያልፈኝ
ማን መጥቶ ሊረዳኝ
ራርቶ ነው ያዳኝ
ባላዝነው ሞተልኝ ።
34. እባብ ገደለ በዘንግ
አይወድምና መባለግ
በርሱ ነውና ግረግ
35. የምዘራው ዘር ከጎር
አለኝ ብዙ እህል ዘንድር
የትባት እህል አምጣልኝ
ሱፍ ነው የሚጎለኝ ።
36. ውርንጫዋ ታከተች
እላይ ታች እያለች
የጅብ ጥላ ይሻላታል
ከፀሐይ ዋዕይ ሐሩር ያድናታል።

37. ገበሬው ብዙ ለፍቶ
ቀንበር ማንቆው ተዘጋጅቶ
ይህ ነው የጎደለን
አንተ ሥጠን ምራን ::
38. ወንበዴ መጥቶ ሌሊት
ሳንተኛ አደርን በቅዥት
መች ይመጣና በቀትር
መስበር አይወድም ቀንበር
39. መሠረት ጥዬ ቤት ለመስራት
ጨፈቃ አመጣሁ ከላይ ዳገት
ለድምድማቱ ጥድ ባገኝ
ማገር ቢሆንልኝ
40. ሲሄዱ አየሁ እግረኞች
በመንገድ ሲያልፉ ጓደኞች
የፍቅር ወሬ እያወሩ
ባቄላ አተሩን ጠረጠሩ
41. ቤት ስንሰራ ዋልን ቀኝ ለቀን
ቀረከህና ዝግባው እንዲሁም ወይራን
ማን ይስጠኝ ይሆን ለቤቴ መቃን::
42. የሸት ጊዜ ነው ወቅቱ
አተር ባቄላው ወተቱ
መስሎ ይታያል እንደ ጥንቱ
ሊመጣ እኮ ነው በረከቱ
43. የዘንጋዳና መሸላው
አቤት ማማሩ እርሻው
እህሉ አድኅ ማማሩ
ብዙ ወፎችም ነበሩ
ማማን ሲያዩ በረሩ :: «እ» አናባሲ ፊደል ስለሆነች ተውጣ ቀርታለች
44. ሠርግ ተጠርተን ባላገር
ፈጣን በቅሎአችን ስትሰግር
በወቅቱ ደረስን በቀትር
አቤት መሸሮች ማማራቸው
በጣም ደግ ሰው አባታቸው ::
45. እንዲህ አይብዛ መከራቸው
ከላይ ዝናብ ሰጣቸው
የንብ እርባታ አላቸው
ቀፎው ሙሉ ነው ማራቸው::

46. መሠረቱ ተቆፍሮ
ብዙ ወጋገራ ተከምሮ
አግዳሚ እንጨት አምጣልኝ
ማዘን ነው የሚጎለኝ
47. ወፎች በረሩ ከሰማይ
ባንድነት ሆኑ በዛፍ ላይ
አንቺ ለብሰሻል በርኖስ
ካባ ለባሽ ስትደርስ
48. ሜዳ ተራራው ዱሩ
አቤት ማማሩ ሰፈሩ
ታጥቦ አለቀ አፈሩ
49. ፊደላት ሁሉ ቅርብ ናቸው
ጎን ለጎን እንጸፋቸው
አየወዱምና መራቅን
ማን ባስቀመጠኝ ሰጎን
50. ሌትም ቀን ይሁን ሐሩር
አቤት ሲያውቅበት መብረር
ለምን ተላኩኝ ጎንደር
51. ኳስ ተጫዋቾች ያምራሉ
ቶሎ ያቀብላሉ
ኮከብ ተጫዋቾቸው
ፀጋዬን ላኩላቸው ::
52. የጦር ጄነራል ናቸው
ብዙ ኮከብ አላቸው
ሁሉን አዳኝ ነው ጌታቸው ::
53. ለምን ተላኩኝ በንጋት
ፀሐይ ስትወጣ ጠዋት
ዘንዶው ግልገሏን ዋጣት ::
54. ብዙ ሳጠና ውዬ
በጣም ደከመኝ አባዬ
በንጋት አጠናለሁ
ፈተናውንም አልፈዋለሁ::
55. ብዙ አለ የሚሠራ
ሀገርን የሚያኮራ
56. የጥንቱ ሀብታችን
የብሉይ ዘመን ቅርሳችን
ደለል አፈሩን ተውልን
አንተ ዓባይ ወርቃችን :: ኤርጌያስ 46:8

57. በሞቃት አገር በቆላ
በመጠኑ አለ ባቄላ
እኔ አልወድም ቆሎ
ምንም አልዘራሁ በቆሎ።
58. ብዙ እህል ዘራሁ በማሳዩ
በጣሙን ረድቶኝ ካሣዬ
ካደገ ወዲያ ባየው
በቅሎ ነው የበላው።
59. በስፓርት በእግር ኳስ ጨዋታ
እቤት ሽልማት ጠዋት ማታ
ተማሪ አልኳት እህቴን
ኮከብ እንድትሆን።
60. ያንገት ድሪና ሀብሉ
ለጌጥ ነው የሚውሉ
አንጣላ በመስቀሉ
61. እንግዶች መጡ ለድግሥ
ምግብ መጠጡ በዳስ
ተጋባዢ አለው ደስ ደስ።
62. ሲያድን ውሎ አውራሪስ
ቀጭኔ ሆኖ በፈረስ
ብቻዬን ሆኜ እገኛኝ
እርሱ ብቻ አዳኝ።

ክፍል አምስት ዕምነትና የተለያዩ አርእስት ምዕራፍ አንድ ፍጥረት

ብሎ በማሰብ የፍጥረት አባት
ምድርን ፈጠረልን እንድናርባት
ይህ በዚህ እንዳለ ፍጥረታት በሙሉ
ምድር እንድታጌጥ ውበት ይሆናሉ
ሥርዓትን ይዘው በዘር በዘራቸው ይኸው ያራባሉ ።
የበላይ አለቃ ሆኖ የተሾመው
ሥልጣን በረከትን ካምላኩ ያገኘው ዘፍጥረት 1፡26-29
ያዳም ልጅ ብቻ ነው እስካሁን ያየነው
ወደፊትም ቢሆን ይህ የሚቀጥል ነው።

ምዕራፍ ሁለት ልደት

ከሰማየ ሰማያት ወርዶ
ከድንግል ማረያመ በበረት ተወልዶ
አዳኝን ስለኛ ማልዶ።
ዓምላካችን ታላቅ የሰላም አባት
ምህረቱን አሳየን በየሱስ ልደት
ብርሃኑም ያበራል ዛሬ በጨለማ
በጣም ደስ ይበልሽ ቤተልሔም ከተማ
ከጥንት ጀምሮ እጅግ የተባረከሽ
ጥንታዊት ከተማ ኢየሩሳሌም ነሽ።
ታላላቅ ነገሥታት ነብያት መሪዎች ከጌቶ ተነሥተዋል
ለተተኪው ትውልድ ዕምነት አውርሰዋል ።
እረኞች በሚዳ ይፈነድቃሉ
ገናን ለመጫወት ቡድን ያበጃሉ
ከዋክብት በሰማይ እየገሰገሱ
ሰብአስገልን ከቦታው ሊያደርሱ
ስጦታ ለመስጠት ቤተልሔም ደረሱ።
ከዚያም ሰገዱለት ዝቅ ብለው በፊቱ
ስጦታቸውንም ከግመሎች ፈቱ ።

በግርግም ተኝቶ በከብቶች በረታ
 ሕፃኑን አገኙት በታላቅ ባርኮት።
 በጌታ መወለድ እጅግ የተቆጣ
 በቅንዕት መንፈስ ልቡ የተመታ
 እንድንገሥ ነበር ሐሮድስ የሚሉት
 ለሰብአ ሰገል ምክር በመስጠት

በዚህ ተመላሱ ጊዜውንም ንገሩን እኔም በተራዬ እንድስገድለት
 ብሎ ነገራቸው በቅንነት ሳይሆን ሆኖ በሰብራት
 እነርሱ ግን በዚህ እንዳይመለሱ በሕልም ተነግሯቸው
 መንገድ በማሳበር ተመልሰው ሄዱ ወደየስፍራቸው

ምዕራፍ ሦስት የአገልጋዮች መልዕክት

አባቶቻችንን ይቅር እንበላቸው
 እናቶቻችንን ይቅር እንበላቸው
 ወንድሞቻችንን ይቅር እንበላቸው
 እህቶቻችንን ይቅር እንበላቸው
 ወገኖቻችንን ይቅር እንበላቸው
 ጌታ ከአርያም ወርዶ እንዳዳናቸው
 ይህን የምሥራች እኛ እንንገራቸው።

ኃይማኖት መልካም ነው ዕውቀትም መልካም ነው
 የተትረፈረፈ ሕይወት የሚሰጥ ግን እየሰሰ ብቻ ነው
 ነገ የሚመጣውን ከቶ አታውቅምና
 ጌታን ተቀበለው ንሥሐ ግባና ።

ምዕራፍ አራት በዕምነት መዳን

መስዋዕት አትብዋም ከእንግዲህ
 ባዶ ለሆነው ሕይወትህ
 ስለ ኃጢአትህ መሲህ ተሰዋልህ
 እመንና ዳን እባክህ ።

አንተም ቤትህም ሁሉ ዳኑ
 በመስቀሉ ሞት እመኑ
 አብ ከሰማይ ሆኖ ራራ
 ለአዳም ልጆች መከራ
 ኃጢአት ከእንግዲህ ፍሬ አያፍራ

መንፈስ ቅዱስም ራራልን
 መንገዱን እሞን ዩሐንስ 14+6
 አብ የላከውን ባላደራ
 ቤትህ አስገባው አደራ
 በደጃፍ ቆሜ እንኳይላሁ ራዕይ 3:20
 ድምዲን ሳሰማህ ፈቅጃለሁ
 ከእንግዲህ ወዲህ አታመንታ
 ልብህን ሰጠኝ በደስታ

ምዕራፍ አምስት በእምነት መታዘዝ

«ነፋስ ዝናብም በሉልበት 2ኛ ነገሥት 3+16-18
 ጉድጓድ ቆፈሩ ማሳመራት
 በእምነት ታዘዙ እሥራኤል
 የወንዞች ውሃ መንደራደራ
 ታይቶ አያውቅም በምድር»

ደረቅ ሸለቆው ለመለመ
 ውሃ በውስጡ አዘገመ
 ለሰው ለእንስሳው ለታመመ

የምስጋናው መስዋዕት ሊሰዋ ሲደርግ ዝግጅት
 ማልዶ ጎህ ሲቀድ በጠዋት
 ያልታሰበ ምንጭ ከእድም በኩል መንገዱ 2ኛ ነገሥት 3+20
 ምድሩን ሸፈነ ሕዝቡም በደስታ ፈነጠሉ ።

ምዕራፍ ስድስት ቆትና ጅግራ ቢረቡስ

ቆትና ጅግራዎች ጥሩ መልክ ያላቸው
 በዱር በገደሉ የሚረቡ ናቸው።

ሥጋቸው ጤናማ ከሆነ የማያንስ
 ለጤና ተስማሚ ጉልበት የሚያድስ
 ትምህርት በመስጠት ከባህል አንፃር
 ሕዝቡ እንዲወዳቸው እንዲመራመር
 ግዴታዎች ብሉም ማስተማር
 ደግሞ ሐሳብ መሰባኝ የማያሳድር
 ከዚህ በላይ የተፈጠረ ገጥሞ በጥንት አባቶቻችን
 መደብን ከዚህ ሃሳብ ሳይቀድም አረጋገጠዋልናል።

በዱር በገደሉ በሥጋር ከመኖር
 ቆትስ ብትመረቅ ይሻለት ነበር።

ምዕራፍ ሰባት ውሃ

ውሃ መልክ የለሽ ነው እንዲያው በተፈጥሮ
ጥቅሙ አቻም የለው አያልቅም ተቆጥሮ
ለሰው ሆነ አዝርዕት እንዲሁም ለእንስሳ
ሲያስወግድ የሚኖር የሰውን አበሳ
ጥማቱን ረክቶ ደስ ብሎት ሲያገሳ
ይመስላል ለጊዜው የተቆጣ አንበሳ።
ይህ ውሎ አያድርም ወዲያው ይመለሳል
እንደገና ደግሞ ውሃ ጠማኝ ይላል
ይኼ ስርዓት ነው ሕይወት ላለው ሁሉ
ስጦታው ያምላክ ነው ይመስክራሉ።
ድርቅን ለመቋቋም ጥምን ለመሻር
እንስሳ አዝርዕቱን በሕይወት ማኖር
በረሀው ለምልሞ እርሻ እንዲዳብር
ብዙ የጉድጓድ ውሃ ለሕዝብ ይቆፈር።
የእንስሳም ሆነ ደግሞም የሰው ደም
ከመቶ ሰባው እጅ ይብዛ ይነስም
ከውሃ ተገኝቶአለ አይፋለስም
ይህ የታወቀ ነው በህክምና ዓለም ።

ምዕራፍ ስምንት ርግብ

ከአእዋፍ ሁሉ የዋህ ናት ርግብ
በሰማይ ላይ ስትበር ስትርገበገብ
ሳላስበው መጥታ አረፈች በላዩ
ጎንበስ ቀና እያልኩ ሳለሁ በሥራዬ
ፀጉር ሳስተካክል እኔ በተራዬ
በጣሙን ገረመው አስፋው ጓደኞዬ
ርግብ ዛሬ አይደለም የዋህ ናት ከጥንት
ኖህ በመርከብ ሳለ ምድርን ለማጥናት
ሄዳ እንድትሰልል በቅፅበት ላካት።
እሷም በመታመን ለኖህ ለጌታዋ
ይዛ ተመለሰች ለምለም ቅጠል ባፍጥ

ዘፍገረት 8:11

ይህን ተመልከቶ ኖህም ደስ ብሎት
ውሃው ለመጉደሉ ምልክት ሆነለት
እንደገና ላካት ለማረጋገጥ
ውሃው በጣም ጎድሎ አሁን ግን በርግጥ
ሄዳ በዚያው ቀረች ያሁኑ ይብላጥ።

ኖህም በመደሰት ውሃው በመውረዱ
ቤተሰቦቹና እንስሳቱም ጭምር ከመርከብ ወረዱ ።
የሰው ዘር እንዲተርፍ በዚች በምድር
እርሱ የፈጠራቸው እንስሳት ጭምር
ያምላክ አላማና ዕቅድም ነበር ።
ኑ እንዘምርለት ለሠራዊት ጌታ
ይህች ምድር ዳነች ጠላት ድል ተመታ
ብዙ ጥያቄ አለን ስንኖር በምድር
ብዙ ውጣ ውረድ የማይቆጠር
ኢየሱስ ብቻ ነው የመልስ ማህደር።

ምዕራፍ ዘጠኝ ጠቃሚ የሆኑ የዱር ፍራፍሬዎች

ብዙ ምግብ አለ በዱር በጫካው
ጠቃሚ የሚሆን ሰው ያላወቀው።
በለሱና ዋንዛው እንዲሁም ሾላው
መች ተቆጥሮ ያልቃል እጅግ ብዙ ነው ።
የበረሃው ፍሬ ጥሩ ጣዕም አለው
በውስጣቸው ያለ ንጥረ ነገራቸው
በሕዝብ እንዲታወቅ ጠቃሚነታቸው
ለብራቶር ይቋቋም ለመመረመሪያቸው።

ምዕራፍ አሥር ዓይን

የአይንህን መጠን ልኩን ታውቃለህ ወይ
ከመላው አካልህ እጅግ አያንስም ወይ
በብዙ መቶ ሺ ማይልስ ርቀት ላይ
ያሉትን ከዋክብት በሰማይ ላይ የሚያይ
አስደናቂ ሆኖ ተሰምቶህ ያውቃል ወይ
ካድማስ እስከ አድማስ አጥርቶ የሚያይ
አልከለከለውም የፀሐይ ዋዕይ ።

ምዕራፍ አሥራ አንድ ፍራፍሬ

ፍራፍሬዎችም በየዓይነታቸው
አዝርዕት አትክልት አምላክ ፈጠራቸው
መልካቸውም ልዩ እንደየጣዕማቸው
አማርጦ አንዲመገብ ሰው እንዳይሰለቸው ::
ንጥረ ነገሮችን አሟልቶ ሠራቸው
የረሃብ በሽታ መድኃኒት ናቸው ::

ምዕራፍ አሥራ ሁለት ጥያቄና መልስ

ለወንድሞቼ የምራራው ለምንድነው
ለእህቶቼስ የምራራው ለምንድነው
በውጊያ ላይ ስላሉ ነው ::
የሚዋጉት ከማን ጋር ነው
ከጨለማው መንፈስ ጋር ነው::
ይህ የጨለማው መንፈስ ማነው::
በቀራንዬ መስቀል ድል የሆነው ሰይጣን ነው ::
ታዲያ ድል ከሆነ የሚዋጋው ለምንድነው
አሁን ለጊዜው እሱ ያየር ልዑል ነው
ማታለል መቅጠፍና . . . ማሰባለም ልማዱ ነው
ታዲያ ሥልጣኑ ለማን ተሰጠ

በሥላሴ ፈቃድ በወልድ እምነት ተገለጠ ዩ.ሐ 1:12

ጨረቃና ፀሐይ
ድምቀታቸው በሰማይ
የቱን ያህል ንፁህ ናቸው
አምላክ ከጥንት ሲፈጥራቸው
ያን ያህል አልጠሩም
እንዲህ ደምቀው ቢታዩም ::
ስጋማ የለበሰ ሁሉ ሰው
እርሱ ነው እጅግ የሚያንስው ::

ምዕራፍ አሥራ ሦስት የጥንቱ ሥልጣኔአችን በጥቂቱ

አክሱም ላሊበላ ጎንደር በጌምድር
ጥንታዊት ኢትዮጵያ እጅግ የምታምር
ብዙ አስተዋጽኦ ለሰው ምርምር
ያክሱም ሀውልትና ጥንትም የፋሲል ግንብ አለ በጎንደር
እስቲ ጠለቅ ብለን በጣም እናስበው
ይህን ሥልጣኔ እኛ ያገኘነው
ዛሬ እኮ አይደለም ከሺ ዓመት በፊት ነው

ኒው ዩ.ሪ.ክ ታዲያስ ጥር 17/2002 አክሱም ጆርናል

ተተኪውም ትውልድ ውጤት እንዲያስገኝ
በቂውን ትምህርት ከቶ መቼ ያግኝ
ዘመናዊ ዕውቀት በሰፊው አግኝቶ
የበለጠ ውጤት ላገሩ አስገኝቶ
ሀገሩ አድጋለት እርሱም ይህን አይቶ
መኖር ይገባዋል ባገሩ ተስፋፍቶ ::
ብዙ መሀንዲሶች ብዙ አርኪቴክቶች
ብዙ አኖጢዎች ብዙ ዓይነት ግንቦች
ብዙም የሚጠርቡ የቋጥኝ ዓይነቶች
በዚያን ዘመን ኖሩ እኒህ አዋቂዎች
እረ ለምን ራቀ ደብዛቸው ከሰዎች
ላያሌ ዓመታት ዋጋ ሳንሰጠው
ተሸፍኖ ኖረ አለም ሳያውቀው
እኒህ አዋቂዎች ፍለጋቸው ታላቅ ዋጋ እሚሰጠው
ልናቅፈው ይገባል ሥልጣኔ ነው ::

ማወቅ ብቻ አይደለም ደግሞም መማር እንጂ
ለሀገር ለወገን ጥቅሙ የሚበጅ
ይኸ ስልጣኔ መች በዚህ አብቅቶ
በብዙ ገዳማት ባያሌው ተስፋፍቶ
ሀገር እንድታድግ ኑሮ እንዲቆጠር
ታጥቆ መነሳት ነው ባዲስ መዋቅር

ወኔአችን ይቀስቀስ ኢትዮጵያውያን
የበለጠ ትውልድ ለማፍራት ያብቃን
የዓለም ሁሉ አጻን ክርልቶስ ይርዳን ::

ምዕራፍ አሥራ አራት
የጽዳት አሞሮችና አውሬዎች

ጅብና ቀበሮ ሲኖር በዋሻው
ጥንብ አንሣ አሞራ እንዲሁም ቁራው
ጭልፊትና እርኩም ባዩር ከናፈው
በጣም የሚጠቅሙ ለሰው በኑሮው ::
ምድር እንዳትቆሽሽ በጣም ይጠቅማሉ
የሞቱ እንስሳትን በጣም ይወዳሉ
ምድር ፀድታ እንድትኖር በውል ያደርጋሉ
እንዲያማ ባይኖሩ ጌታ ባይፈጥራቸው
ያካባቢው ጠረን የሚዘገንን ነው ::

እነሱ ባይኖሩ በዚች በምድር
በሽታውም በዝቶ ያለ ጥርጥር
መቋቋም ባቃተን በዝቶብን ችግር ::
ደግሞ እንዳያውኩ ሰውን ቀን ለቀን
ኑሮአቸው ዋሻና ጎሬና ተገን
ተፈቀደላቸው ሌሊት እንዲሆን

ይህም ይሁንና ከቶ አንዘንጋውም
አውሬነታቸውን ምንጊዜም አይተጩም ::
ስለዚህ ይገባል እጅግ መጠንቀቅ
የተራብ አውሬ ሰውን የሚነጥቅ
አደጋ አድርሶአል ወይ አለማወቅ ::

ባለፈው ሚያዚያ ወር ኢትዮጵያ ሳሊሁ በመዘዋወር
በሬዲዮ ሰማሁ ብዙ የሚያሳፍር
የተራብ ጅቦች ከጎሬአቸው ወጥተው
በእንስሳና በሰው ብዙ አደጋ ጥለው
መግታት አልተቻሉም ብዙ የሚያሳዝን ነው ::

ስለዚህ ይገባል ይህንን ማሰቡ
ካልተጠነቀቁ ብዙ ነው ሰበቡ ::

የኑሮ ዋስትና የኢኮኖሚ ዕድገት
ቅድሚያ የሚሰጠው ለሀገር ልማት
ይህም ካልሆነ ሀገር መች ታድግና
በዳዴ መሔድ ነው ደግሞም እንደገና ::

ምዕራፍ አሥራ አምስት የታሪክ ትዝታ

አንቺ ኢትዮጵያ የታሪክ ሀብታም
ስልጣኔ ከጥንት ካንቺ አልታጣም
ጥበብና ዕውቀትሽ ከቶ ቢሰወር
ጊዜውን ጠብቆ መውጣቱ እይቀርም
ከቡርና ጨዋ ንፁሕ ባህል አለሽ በአፍሪካ አህጉር
አንጋፋ የሚያደርግሽ ላለም ምስክር
ለአፍሪካ አገሮች የጎነት ትግል
ምሳሌ አድርገሻል አምላክ እስራኤል

ፋሺስት ኢጣልያ በግፍ ብትወርሽ
ሙሶሊኒን ልካ ብትደበድብሽ
ሥላሴ መጥተዋል አንቺን ሲረዱሽ :: አምጽ 9=7

እምነት ዕኑዎች የማይወላውሉ
ክርስትናን በእምነት ስለተቀበሉ
ጌታ ይረዳናል እንቋቋማቸው
ጋሻና ጦር ይዘን ወጊዱ እንበላቸው
ብመጡበት መንገድ እንድንመልሳቸው
መላዕክት ከጌታ ትዕዛዝ ተሰጣቸው
በአምባ ላይ ፈረስ ሆነው በመብረር
በግፍ የመጣውን የዱቄን ሠራዊት አሉት ይመንጠር
ክብር ለስሙ ይሁን ለሠራዊት ጌታ
ኢትዮጵያም ዳነች ጠላት ድል ተመታ ::

እነሱም አወሩ እንዲህ መሠከሩ
ብነጫጭ ፈረስ ላይ ሆነው የሚበሩ
ግርማ የተሰጣቸው እጅግ የከበሩ
ይሠማይ ሠራዊት መላዕክት ነበሩ ::
ምቋቋም አቃተን ከመሸሽ በስተቀር
አንዳች አይገኝም ኢትዮጵያን የሚቤሻ ከኢየሱስ በስተቀር
ብለው መሰከሩ በሀገራቸው
ታሪክ ምስክር ነው ለዚህ ቃላቸው

ዕርቅ ተደራድረን ሠላም ተመሥርቶ
ወንድማማችነት በዓለም ተወርቶ
የታሪክ ቅራኔ በታሪክ ተፈቶ
ወዳጆች ሆነናል ሠላም ተመስርቶ ::
ታዲያ ይህን ሰላም ይህን ነፃነት
መተርጎም ሲገባ በሥራ ሂደት
ጉብቁልና ማየት ካመት ወዳመት
ልጆችዋ ሲራቢ ሲጠሙ ማየት
የታሪክ አንጋፋ ዕውቀት ሥልጣኔ የተገኘባት
መንዝ ብቻ ሆነ የኋላ ኋሊት
መፍትሔው ምን ይሆን ለዚህ መድኃኒት

ምዕራፍ አሥራ ስድስት ያባት ምክር ለልጅ

ይድረስ ሰላምታዬ ልባዊ የሆነ
ጥንትም ሆነ አሁን በእውነት ያመነ
ዐጋ ምህረትን ካምላኩ ያገኘ
ፍትህን የሚወድ እውነተኛ ሚዛን ከየተ በተገኘ
ዲዎጋንን መሆኑን ከቶ መች ይረዳል
ቀን በቀን በመብራት ሶሙን ሰውን ይሻል
ዲዎጋን ምን ነክህ ቀትር ሆኖ ሳለ መብራት ታበራለህ
አላፈ አግዳሚውን ታስገርመዋለህ
ብለው ሲጠይቁት በመንገድ የሚያልፉ
ሰው ባገኝ ብዬ ነው በሰላም በደስታ ሆናችሁ አለፉ ::
ብሎ ይመልሳል የትህትና ቃል
ከፋ አይመልስም ከፋውን ይንቃል
የዚህ ሰው አባባል እውነት አይደለም ወይ
ዳዊት ለሰለሞን አልተናገረም ወይ
ወደርሱ አቅርቦ ብሎ እንዲህ መከረው
ከዛሬ ጀምሮ መልካም ሰው ሁን አለው
ልጅ ሰላምን ሆይ ውዴ የውዴ ፍሬ
ከዛሬ ጀምሮ ሳካፍለህ ከምክሬ
ዘመንህን ሁሉ ጌታ በሰጠህ
መኖር ትችላለህ ፍሬ አፍርተህ
ሰው ሆነህ በመኖር እርሱን አክብረህ
ግባና ወደ አልፍኝ ቁጭ በል በአንፃራ
እኔ የምለግስህ ምክር አለኝ ዛሬ
ከዛሬ ጀምሮ ለዘለሃለም
ምክሬ ባንተ ይደር ይብዛ ይለምልም
ለነገደ እስራኤል እንዲሆነው ጥቅም ::
ከዚህ ሁሉ ደግሞ ከሁሉ ይበልጥ
ቅን ልቡና ይስጥህ አትሁንብኝ ብልጥ ::
ብልህኝ የዋህ ደግሞም አስተዋይ
መሆንን ያብዛልህ አምላክ ከሰማይ ::
ጸህ ምክር በተግባር በሰለሞን ታዩ
ንዋይ ገንዘብ ሳይል ለጥበብ ፀላዩ ::
«ሰዊ ሰለሞን ሆይ ልመናህ ተሰምቶአል
ከዛሬ ጀምሮ ጥበብ አግኝተሃል
ሕዝቤ እስራኤልን አንተ እንድትመራ
ወርቅና ብር ሳትል ወይም መሳሪያ
ይህንን ታላቅ ሕዝብ እኔ እንድትመራ
አምላክ ሳክልኝ ጥበብን አደራ
ብለህ በማለትህ ጥሩ ጠይቀህል
ከዛሬ ጀምሮ ሐብትም አግኝተህል» ::

ምዕራፍ አሥራ ሰባት የዋህነት ሕፃንነት

አዋቂ ነኝ እኔ ሁሉን አውቄአለሁ
እግዚአብሔር ይመስገን እዚህ ደርሻለሁ
ብለን ብንል እንኳ የሚነለን አለ
በጥቂቶቻችን አልታይም ያለ
ያም ልጅነታችን ነው ጣፋጩ ሕይወት
ደግሞም የዋህነት ብሎም ደግነት
የሕፃን ልጅ ቋንቋው በጣም ይጣፍጣል
በመኮላተፋ ብዙ ሰው ያስቃል ::
ካንደበቱ የፈልቃል የማር ነጠብጣብ
የቃላቱ ጣዕም ከቶ አይጠገብ
ይህንን ተረድቶ ታላቁ መምህር
እንደ ሕፃን ሁኑ በዚች በምድር
ብሎ አስጠንቅቆናል አደራ ጭምር ::
ትንሽ ልጅ ታቅፎ በመካከላቸው
እንደ ሕፃን ሁኑ ብሎ መከራቸው
እነሱም ይህ ትዕዛዝ እንደደረሳቸው
በሥራ አዋሉት ምንም አልቆጫቸው
ይሁዳ ብቻ ነው በዚህ ቅር ያለው
ትንቢቱ እንደፈፀም የተጻፈ ነው
እኛስ ወንድሞቼ የት ነው ያለነው
ይህን ሕፃንነት የት ነው የጣልነው
ስጦታ እኮ ነበር ከሳይ ያገኘው
ጥለነው ከሆነ ማንሳቱ አሁን ነው ::

ምዕራፍ አሥራ ስምንት የዘመን መለወጫ

መስከረም የዘመን መለወጫ ወር
አቤት ያየሩ ጥራት በሦሃዩም ከሳይ ሲያምር ::
ይኼ ወር ሲመጣ ባመት ዘግመት
ብዙ የታያል የሀገሬ ወጣት
ልጃገረዶችም ያሸበርቃሉ
የሀገር ልብስ ለብሰው በጣም ይደምቃሉ ::

በየሰፈሩና በየሳረቤቱ
 ባህላዎ ዜማን እየተጫወቱ
 ብልግናና ነውር ከቶ የሌለበት
 ይህን መሣይ ባህል ሸረ ማን አግኝቶት ::
 ከባህል ጨዋታቸው እጅግ በጥቂቱ
 በጣም ደስ የሚል ነው ልጆች ሲጫወቱ
 «ከብረው ይቆዩኝ ከብረው
 ባመት ወንድ ልጅ ወልደው
 ሰላሳ ጠማድ ጠምደው
 ከበረው የቆዩኝ ከበረው» ::
 ይህን ንፁህና ጥንታዊ ባህል
 መጠበቅ ያሻናል ከእንቁ ይበልጣል
 ከቶ የለውምና አንዳች የሚጣል
 ያበበች መዓዛ ጣፋጭ ጠረናቸው
 እንደ ማርሴልስ ሽቶ መንፈስ ማደሳቸው ::
 የዛላቸው ማማር ደግሞም ድምቀታቸው
 በታላቁ መምህር የተሠሩ ናቸው
 ካባለባሽና የመስከረም ወፍ
 ቀለማቸውና የመልካቸው ማማር ከቶ አይታለፍ
 ካበበች አያንስም በርግጥ ድምቀታቸው
 ግሩም ድንቅ ነው ሰዓሊአቸው
 መች በዚህ ብቻ ይወሰናል ውበታቸው
 በጣም ጣፋጭ ነው ፋጪታቸው
 ከልብ ላዳመጣቸው ::
 እኔ አይቻለሁ ብዙ ወፎች
 አደይ አበባ መሰዮች
 አይ አገሬ ውበትሽ
 የተፈጥሮ ድምቀትሽ
 ከቶ አቻም የለሽ ::
 ወቅታዊ አበበች ባሕረያቸው
 ሰውን የሚማርክ ነው መዓዛቸው ::
 ባኮባቢ ያሉ ሁሉ ሰዎች
 ይማርካሉ ተመልካቾች
 ልብሳቸው ነጫጭ ነው
 እንደ ወተት አረፋ ነው
 አቤት ማማሩ መድመቁ
 ያንፀባቃል በሩቁ

ክት የነበረው የባህል ልብሳችን
 ደምቆ እንደ ፀሐየ ለብሰነው ሲያምርብን
 እንኳን ከዘመን ዘመን አሸጋገረም
 ባዲሱ ዘመን በጣመ ደስ ይበልዎ
 ልጅና ጤና ይስጥዎ
 አምላክ ከሰማይ ይባርክዎ ::
 ይባባሉ ነበር የጥንት ጎረቤቶች
 አሁንም ይኖራል በባህል ወዳዶች ::
 በወርቅና በብር የማየገኝ ነው
 ይህ አይነቱ ባህል ያባቶች ቅርስ ነው ::
 ሁሉም እንዳትሙ ድግስ ይደግሳል
 ጎረቤቱን ጠረቶ ደስታውን ይገልጻል ::
 አቤት ጎረቤቶች መተማመናቸው
 አቤት ጎረቤቶች መጠያየቃቸው
 አቤት ጎረቤቶች መወያየታቸው
 አቤት ጎረቤቶች መረዳዳታቸው
 ኑሮአቸው ባንድ ቤት የሚመስሉ ናቸው ::

ምዕራፍ አሥራ ዘጠኝ ቡና ጠጡ

የጎረቤቱ ሰው ሁሉ
 ተጠርተው መጡ በሙሉ ::
 ቡናው ተፈልቶ በጀበና
 ቶሎ አትቅዱት ይስከንና
 የቀሩትም ይምጡና
 እንጠጣዋለን በምስጋና ::
 ቆሎ በማቅረቢያው ተቋለፉ ሲያየው
 ልቡ በምስጋና ነው የሚሞላው
 ቀርሱም አንዳንድ ጊዜ ከዚህ ላይት ይላል
 ዳቦና ጨጨብሳ በመሰብ ይቀርባል ::
 እጣኑ እየጨሰ በልፍኝ በንዳው
 የቤታቸው ጠረን ናርዶስ ሽቶ ነው
 ሰኒው በረከበት ተደርድሮ ያምራል
 ጥንታዊት ኢትዮጵያ መሆኗን ይገልጻል ::

ሴቶች በወጋቸው ብዙ ይወያያሉ
ጥጡን በመፈለቅ እንፍተል እያሉ
ጥቂቶች ደግሞ እንዝርት ያበጃሉ
የቀሩትም በዚህ መሰብ ቆሎምሸሽን ባይነት ይሰፋሉ
በዕድሜ ጠና ያሉት ጥልፍን ይጠልፋሉ
አገልግል ሙዳዩ ባይነት ባይነታቸው
በዚህ ቡና ሰዓት የሚመራቱ ናቸው ::
ወንዶችም ለብቻ አጀንዳ አላቸው

ተባብሮ ለመስራት መወያየታቸው
እጅግ ደስ የሚያሰኝ መረዳዳታቸው
ዘመናዊ ወጣቶች በዚህ እናድንቃቸው ::
እናት ኢትዮጵያን የሚያከሩ ናቸው ::
በውይይታቸው ታላቁ ነገር
ወሩ ታህሳስ ነው መከር እናምክር
ስምዴና አተሩ የጤፉ ክምር
በወቅቱ ተግዞ ወደየሰፈር
በጊዜው ይወቃል ሳይውል ሳያድር ::
ብለው ተወያይተው በዚህ ሰዓታቸው
ቡናቸው ይከትማል በጣም ደስ ብሎአቸው ::
ይህ የቡና ሰዓት በጣም ዋጋ አለው
ካልማዝና ከወርቅ ከቶ የማያንስ ነው ::

አቤት ውይይታቸው መድመቁ

የታመመ ሲጠይቁ

የተጣላ ሲያስታርቁ

ኖረዋል በዚህ ባህል ከሰው ሳይርቁ ::

ታዲያ አይበልጥምን ከእንቁ

ይህ ልዩ አይደለም ብናስተውለው

የዓለም ሁሉ አዳኝ ነው ያስተማረው ::

ምዕራፍ ሃያ

መከባበር

አዋቂ ቆሞ ሲያናግር

ታናሽ ተቀምጦ በወንበር

ማናገር ነበር ነውር ::

እንኳን ይህ አይነቱ ይቅርና

ጓደኛም እንኳ ይምጣና

ከቶ ቁጭ አይባልም ትልቅ ነውር ነውና ::
ይህ ዓይነቱ ባህል አቤት ቢጠብቁት ሲያምር ::
የሚሰብር ነው የመናናትን ቀንበር ::

አሁንም አለ በባላገር

ባህል ነውና የማይቀየር

አቤት ሲያምርብን መከባበር ::

መናናትን ነውር ነው ::

ብዙ ባህሪ ያለው

ተው ይቅርብን እንተወው ::

የምዕራቡ ባህል ይህን አያውቅ

ባህል ነውና መናናት ::

ሕፃን ተማሪ ያልተቀጣ

እናት መምህርትን ተቆጣ

እንዲያውም ልምታሽ ብሎ ተቃጣ ::

ብዙ ዕውቀት ትምህርት

የሚወደድ ነው በእውነት

ሰው ሳለ በሕይወት

መማር አለበት በጥረት ::

በየሀገሩ ያላችሁ

መከባበርን ይስጣችሁ

ጥሩ ባህል ነው ያላችሁ ::

ምዕራፍ ሃያ አንድ

«የጌታ ቃል ኪዳን ለኢትዮጵያ»

ሳር ቀጠሎ አፈሩ ደግሞም እፅዋትሽ

ደኖች ተራሮችሽ ያሉት ወንዞችሽ

አትክልት ሳየቀሩ የእህል ዘሮችሽ

አእዋፍ እንሰሳት ያሉት ከብቶችሽ

በምድርም ከርስ ያሉ ማዕድኖችሽ

ሐይቆች በውስጣቸው ያሉት እሦችሽ

በረከት ይሁኑ እጃግ ይብዙልሽ

ብዬ ምረሻሁ ከላይ ከፀባላት

እርግግንሽ ይውደት ነገሯ እንከት ይበል በልጄ ሞት ሕይወት

ዓ.አ.ገ. 19/20

እቅድሽ ጥላንሽ ከእንግዲህ ወዲያ ፍሬ አልባ አይሁን

የእድገት ብልፅገናሽ የእርምጃሽ መፋጠን እምነትሽ ይሁን ::

እምነት ያለሥራ የሞተ ነውና ያለሥራ 2/17

በተግባር ሲገልፁት ፍሬ አለውና ::

ልብሽን አስፍተሽ ልጆቼ በያቸው
 እጀሽን ዘርግተሽ በይ ተቀቢያቸው
 ይህ ነው የሰጠሁሽ ሳንቺ ትእዛዜ
 በርሱ ትመካለች እንዲባል ሁልጊዜ መዝሙር 68+31
 እናንት አገልጋዮች ልጆቼ የሆናችሁ
 ባንድ ሐሳብ ባንድ ልብ መሆንን ልስጣችሁ
 በዚህን ጊዜ ነው የምፈውሳችሁ
 የጽዮን ሙሽራ የሆነውን ልጀን መሲሁን አክብሩ
 ይህንንም አዋጅ በሕዝቡ ጀር አውሩ
 ጊዜ የማይለውጠው ዘመን የማይሸረው
 ልደቱና ሞቱ ፤ ትንሳኤው እርጉቱ ዳግም ምጽአቱ ነው ።
 በአንድነት በሕብረት በፍቅር ተሳስቡ
 የምስጋና መስዋዕት በፊቱ አቅርቡ
 ቆዝመሽ እየሁሽ ኩርምት ዘርጋ ብለሽ
 ትካዜ እንጉርጉርም ሐዘን አይሉብሽ
 የሌት ተቀን እንባሽ ሰቀቀን ሆኖብሽ
 እራትና ምሳሽ ሆኖ አገኘሁሽ ።
 ከእንግዲህ መጣሁ ልረዳሽ ፈጥኚ
 ይልብሽን መዝገብ በሙሉ አምጪ ለኔ
 በቃሽ ተሞሽሪ ፤ ተኳይ ፤ አጊጪ ፤ ልብሽ ይመርብሽ
 የዓለም ፈጣሪ እኔ ልሁን ገዢሽ ። መዝሙር 68+31

ምዕራፍ ሃያ ሁለት አድአ አዳ የእናት ጓዳ

በብዙ ባርነት ተባርከሽ
 አድአ እንዴት ነሽ
 ከቶም ጉድለት የለሽ
 ብዙ አገሮች አሉ በጣም የታደሉ
 በተፈጥሮ ውበት አንቺን የሚመስሉ
 እንደኔማ ቢሆን አንቺንም አያሁሉ
 አድአ በኢትዮጵያ የአገር እመቤት
 ብዙ የእህል አይነት ካንቺ የሚመረት
 በአምላክ ታድለሻል በዚህ አይነት ባርነት
 የኢትዮጵያ እምብርት የአዝርእት እናት ።
 የማይገኝ የለም በያይነቱ እህል
 ቅመማ ቅመሙ በያይነቱ ሰብል
 ለጤና ተስማሚ ለሰው ልጅ መብል
 ከቶ-የት ይገኛል አንቺን የሚያህል

ለሌሎች ሥፍራዎች በኢትዮጵያ ላሉ
 ምሳሌ አርገውሻል ገበሬዎች ሁሉ
 እንዲሁም አድአ ብዙ ሐይቆች አሉሽ
 ተራሮችሽና ገመገም ከበውሽ
 በውበት በግርማ እጅግ የሚያኮሩሽ
 የኢትዮጵያ አለኝታ የባርነት ምንጭ ነሽ ።
 እነዚህ ተራሮች እንዲሁም ሀይቆች
 ለህዝብ መዝናኛ መናፈሻዎች
 አርገው ቢሰሩላቸው የገቢ ምንጮች
 የሚያኮሩ ናቸው ከላይ እስከታች
 አልፎ አልፎ ሆስፒታል እንዲሁም መንገድ
 የእርሻ ኢንዱስትሪ ይስፋፋ ለንግድ
 ችግር ጉስቱልና ካገር ይወገድ

ምዕራፍ ሃያ ሦስት ድግስ

ድግስ ተደግሶ ሰጧ በመጓዝ
 ብዙ መዘጋጀት የሚያስኝ ነበዝ
 ታላቅ ወጪ አውጥቶ ያለ ትእዛዝ
 በፍቅር በደስታ ሕዝብ ሊጋብዝ
 ሞቅ ያለ ግብዣ ነው የሚያስፈነጥዝ ።
 ሕዝብ ተሰብስቦ ሲያወካ፤ ሲጫወት፤ ሲጋብዝ በዳስ
 ጋባዥ ደስ ይለዋል፤ እ ምን አይነት ድግስ
 ብሉ ጠጡ አውጉ ይበለን ደስ ደስ ።
 ድግስ ማዘጋጀት ብዙ ወር ይወስዳል
 ብዙ ድካሞና ወጪም ይጠይቃል
 ሰፈር ጎረቤቱም በዚሁ ተባብሮአል
 ግብዣውም ስለዚህ እጅግ ደግቅ ሆኖአል
 የሀብረት ሥራ ነው ውጤቱ የሚያምር
 ሳንድ አገር የሚያስገኝ ደስታና ክብር
 ይህ በዚህ እንዳለ ከፍጥረት በፊት
 ብቻውን የነበር ያለ ስህተት
 ሁሉን ፈጠረልን ያላንዳች ጉድለት

ስድስት ቀን ሙሉ ሲሰራ ሲጥር
 አንዳችም ሳያጎል በዚች በምድር
 ሁሉን አሳምሮ ይህን መላይ ግብር
 ተጋባዢ የሰው ዘር ታላቁ ፍጡር
 በዚህ ደስ ይበለን ለርሱ ይሁን ክብር
 እግዚአብሔር በክብሩ ከቅድመ ፍጥረት
 አዳምን ፈጠረው ጓደኛ አድርጎት
 ለዚህ ጓደኝነት ለሚግባቡበት
 በጣም ቀና የሆነ ትዕዛዝ ሰጥቶት
 እንዲኖር ፈቀደ በኤደን ገነት ::
 በዚህ ስፍራ ነበር የጠፈው ድግሱ
 ስላሲዎች ናቸው ጋባዥም ለነርሱ ::
 አዳምና ሔዋን ከልጅ ልጆቻቸው
 በተደላ እንዲኖሩ ሞት ሳያገኛቸው
 የገነትን ፍሬ እርሱ መገባቸው
 ምስጋና እየሰጡ በአፍኗቸው
 ቀጣፊ መጣና ጉድ አደረጋቸው ::
 አሁንም ይህን ነው የምንመገበው
 እርሱ የሰራውን በሰማይ ላይ ያለው
 አሊያም አለርሱ ከየት አመጣነው
 እኛም እራሳችን በራሱ አመሳል ነው እኮ የተፈጠርነው
 ለርሱ እንዝ ይህ የበለጠ ነው ::
 ኃጢአታችን ታጥቦ በኢየሱስ ደም
 ምህረት አግኝተን እንድንለመልም
 ካምላክ እንታረቅ ጊዜው ሳይጨልም ::
 ይህ የመጻን ምሥጢር ከኛ አልፎ ተርፎ
 ለተተኪው ትውልድ በዝቶ ተትረፍትፎ
 የአምላክ ምህረት በሕዝቡ ላይ ፈሰሰ
 የርግማን በሽታ ስሩ ተገርሰሶ
 መኛ ጊዜው ደርሶ ታደሰ
 ባይኖሩን ባየን ተመልሶ ::
 ልማት ብልጽግና ምድርዋን አረስርሶ
 ኢትዮጵያችን ትዳን አምላክ በርስዋ ነገሶ ::

ምዕራፍ ሃያ አራት እናት ልጆቿን

ይድረስ ለልጆቼ በውጪ አገርና ባገር ውስጥ ያላችሁ
 የቸሩ አምላክ ጸጋ ምህረቱ ይበዛላችሁ
 ከግራና ከቀኝ እጆቼን ይዛችሁ
 ከችግር አረንጭ መጥመድ አላቃችሁ
 ቸሩ ፈጣሪዬን ከልብ ተማጽናችሁ
 ያለኝን ነፃነት ፍትህ እኩልነት ጃኖ ደርባችሁ
 ማየት ጓጉቻለሁ እኔ እናታችሁ ::

ጋሽ መኮንን የማውቀው በጣም ለረጅም ጊዜ ነው ። በጋሽ መኮንን ህይወት በዘመናት ሁሉ ያልተለወጡ ሶስት ባህሪያት አይበታለሁ ። የመጀመሪያው ባህሪው ፥ ጋሽ መኮንን እግዚአብሔርን በጣም የሚወድ ፥ ለእግዚአብሔርም ህዝብ ልዩ የሆነ የማይለወጥ ፍቅር ያለው ሰው ነው ። ሁለተኛው ባህሪው አገሩን ኢትዮጵያን በጣም ይወዳል ። ሶስተኛው ባህሪው የቋንቋና የስነጽሁፍ ነገር ለልቡ በጣም ቅርብ ነው ።

ጋሽ መኮንንን እግዚአብሔርን በመውደዱና የእግዚአብሔርን ስራ በማስፋፋቱ ምክንያት ብዙ ዋጋ የከፈለ ሰው ነው ። የሁለተኛ ደረጃ መምህር በነበረበት ጊዜ ወጣቶችን ሰብስቦ ወንጌል በመስበክና ወደ ጌታ እየሱስ የድህነት እውቀት በማምጣት ቤቱን የጸሎት ቤት አድርጎት ነበር ። በዚህ አገልግሎቱ የተለወጡ ዛሬ በሀገሪቱ የታወቁ ታላላቅ መንፈሳዊ መሪዎች ሆነዋል ። በዚህ አገልግሎቱ ምክንያት ተሰድሏል ፥ ተሰድዋል ፣ ከስራ ደረጃውም ዝቅ ተደርጎ ነበር ። ለእግዚአብሔር ህዝብም ያለው ፍቅር ዘመን የማይለውጠው ሁኔታና አካባቢ የማይበርዘው ሁሌ ትኩስ ሁሌ ከልብ የመነጨ በመሆኑ ፣ የዛሬ ሃያ አምስት ወይም ሰላሳ አመት በነበረው ስሜት ነው ዛሬም የሚገናኘን ፣ ሰላም የሚለን ፣ የሚያጫውተን ።

ጋሽ መኮንንን ለአገሩ ለኢትዮጵያ ልዩ የሆነ ፍቅር ያለው ሰው ነው ። ኢትዮጵያዊን ከኢትዮጵያ ማውጣት ይቻላል ፣ ኢትዮጵያን ግን ከኢትዮጵያዊ ማውጣት አይቻልም የሚል እነጋገር ቢኖር ኖሮ ፣ እውነትነቱ በጋሽ መኮንን ህይወት የተመሰከረ ይሆን ነበር ።

የቋንቋ ምሁር ጋሽ መኮንን በመምህርነትና በርዕሰ መምህርነት አገሩን ለብዙ ዘመን ያገለገለ ሲሆን በእነኚያ ዘመናት ለሁለተኛ ደረጃ ተማሪዎች የአማርኛ ቋንቋና የስነጽሁፍ ሙያ አስተማሪ ነበር ። ብዙዎቻችን በእርሱ አነሳሽነትና ግፊት የስነጽሁፍ ዝንባሌያችንን ተከትለን ፣ በሙያውም ተሰማርተን አገልግለንበታለን ፣ ተገልግለንበታለን ።

አቶ መኮንን ይህቺን አነስተኛ መጽሀፍ ለማነቃነቅና ለማዘናናት ፣ ትኩረታችንን ወዳገራችን ዞር እንድናደርግ ለመገፋፋት ይዞልን ቀርቧል ፥ ጠዋት ከቡና ጋር ፣ ማታ ደግሞ ከራት በኋላ ማወራረጃ አድርገዋል ።

ዶ/ር መንግስቱ ለማ